

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ సప్తమః స్కంధః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

విషయసూచీ

1	ప్రథమోఽధ్యాయః	2
2	ద్వితీయోఽధ్యాయః	8
3	తృతీయోఽధ్యాయః	16
4	చతుర్థోఽధ్యాయః	21
5	పంచమోఽధ్యాయః	27
6	షష్ఠోఽధ్యాయః	34
7	సప్తమోఽధ్యాయః	39
8	అష్టమోఽధ్యాయః	46
9	నవమోఽధ్యాయః	56
10	దశమోఽధ్యాయః	65
11	ఏకాదశోఽధ్యాయః	74
12	ద్వాదశోఽధ్యాయః	78
13	త్రయోదశోఽధ్యాయః	82
14	చతుర్దశోఽధ్యాయః	87
15	పంచదశోఽధ్యాయః	92

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

సమః ప్రియః సుహృద్భ్రహ్మన్ భూతానాం భగవాన్ స్వయం ।

ఇంద్రస్యార్థే కథం దైత్యానవధీద్విషమో యథా ॥ 1 ॥

1

న హ్యస్యార్థః సురగణైః సాక్షాన్నిశ్చేయసాత్మనః ।

నైవాసురేభ్యో విద్వేషో నోద్వేగశ్చాగుణస్య హి ॥ 2 ॥

2

ఇతి నః సుమహాభాగ నారాయణగుణాన్ ప్రతి ।

సంశయః సుమహాంజాతస్తద్భవాంశ్చేత్తుమర్హతి ॥ 3 ॥

3

శ్రీశుక ఉవాచ

సాధు పృష్టం మహారాజ హరేశ్చరితమద్భుతం ।

యద్ భాగవతమాహాత్మ్యం భగవద్భక్తివర్ధనం ॥ 4 ॥

4

గీయతే పరమం పుణ్యమృషిభిర్నారదాదిభిః ।

నత్వా కృష్ణాయ మునయే కథయిష్యే హరేః కథాం ॥ 5 ॥

5

నిర్గుణోఽపి హ్యజోఽవ్యక్తో భగవాన్ ప్రకృతేః పరః ।

స్వమాయాగుణమావిశ్య బాధ్యబాధకతాం గతః ॥ 6 ॥

6

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి ప్రకృతేర్నాత్మనో గుణాః ।

న తేషాం యుగపద్రాజన్ ప్రాస ఉల్లాస ఏవ వా ॥ 7 ॥

7

- జయకాలే తు సత్త్వస్య దేవర్షీన్ రజసోఽసురాన్ |
తమసో యక్షరక్షాంసి తత్కాలానుగుణోఽభజత్ || 8 || 8
- జ్యోతిరాదిరివాభాతి సంఘాతాన్న వివిచ్యతే |
విదంత్యాత్మానమాత్మస్థం మథిత్వా కవయోఽంతతః || 9 || 9
- యదా సిస్సక్షుః పుర ఆత్మనః పరో
రజః సృజత్యేష పృథక్ స్వమాయయా |
సత్త్వం విచిత్రాసు రిరంసురీశ్వరః
శయిష్యమాణస్తమ ఈరయత్యసౌ || 10 || 10
- కాలం చరంతం సృజతీశ ఆశ్రయం
ప్రధానపుంభ్యాం నరదేవ సత్యకృత్ |
య ఏష రాజన్నపి కాల ఈశితా
సత్త్వం సురానీకమివైధయత్యతః |
తత్పుత్యనీకానసురాన్ సురప్రియో
రజస్తమస్కాన్ ప్రమిణోత్యురుశ్రవాః || 11 || 11
- అత్రైవోదాహృతః పూర్వమితిహాసః సురర్షిణా |
ప్రీత్యా మహాక్రతౌ రాజన్ పృచ్ఛతేఽజాతశత్రవే || 12 || 12
- దృష్ట్వా మహద్భుతం రాజా రాజసూయే మహాక్రతౌ |
వాసుదేవే భగవతి సాయుజ్యం చేదిభూభుజః || 13 || 13
- తత్రాసీనం సురఋషిం రాజా పాండుసుతః క్రతౌ |
పప్రచ్ఛ విస్మితమనా మునీనాం శృణ్వతామిదం || 14 || 14
- యుధిష్ఠిర ఉవాచ
అహో అత్యద్భుతం హ్యేతద్దుర్లభైకాంతినామపి |
వాసుదేవే పరే తత్త్వే ప్రాప్తిశ్చైద్యస్య విద్విషః || 15 || 15

- ఏతద్వేదితుమిచ్ఛామః సర్వ ఏవ వయం మునే |
భగవన్నిందయా వేనో ద్విజైస్తమసి పాతితః || 16 || 16
- దమఘోషసుతః పాప ఆరభ్య కలభాషణాత్ |
సంప్రత్యమగ్నీ గోవిందే దంతవక్తశ్చ దుర్మతిః || 17 || 17
- శపతోరసకృద్విష్ణుం యద్భ్రహ్మ పరమవ్యయం |
శ్విత్రో న జాతో జిహ్వాయాం నాంధం వివిశతుస్తమః || 18 || 18
- కథం తస్మిన్ భగవతి దురవగ్రాహధామని |
పశ్యతాం సర్వలోకానాం లయమీయతురంజసా || 19 || 19
- ఏతద్ భ్రామ్యతి మే బుద్ధిర్ద్విపార్శ్విరివ వాయునా |
బ్రూహ్యేతదద్భుతతమం భగవాన్స్తత్ర కారణం || 20 || 20
- శ్రీశుక ఉవాచ
రాజ్ఞస్తద్వచ ఆకర్ణ్య నారదో భగవాన్పుషిః |
తుష్టః ప్రాహ తమాభాష్య శృణ్వత్యాస్తత్సదః కథాః || 21 || 21
- నారద ఉవాచ
నిందనస్తవసత్కారన్యక్కారార్థం కలేవరం |
ప్రధానపరయో రాజన్నవివేకేన కల్పితం || 22 || 22
- హింసా తదభిమానేన దండపారుష్యయోర్యథా |
వైషమ్యమిహ భూతానాం మమాహమితి పార్థివ || 23 || 23
- యన్నిబద్ధోఽభిమానోఽయం తద్వధాత్ప్రాణినాం వధః |
తథా న యస్య కైవల్యాదభిమానోఽఖిలాత్మనః |
పరస్య దమకర్తుర్హి హింసా కేనాస్య కల్ప్యతే || 24 || 24

- తస్మాద్వైరానుబంధేన నిర్వైరేణ భయేన వా |
స్నేహాత్కామేన వా యుంజ్యాత్ కథంచిన్నేక్షతే పృథక్ || 25 || 25
- యథా వైరానుబంధేన మర్త్యస్తన్మయతామియాత్ |
న తథా భక్తియోగేన ఇతి మే నిశ్చితా మతిః || 26 || 26
- కీటః పేశస్కృతా రుద్ధః కుడ్యాయాం తమనుస్మరన్ |
సంరంభభయయోగేన విందతే తత్సరూపతాం || 27 || 27
- ఏవం కృష్ణే భగవతి మాయామనుజ ఈశ్వరే |
వైరేణ పూతపాష్మానస్తమాపురనుచింతయా || 28 || 28
- కామాద్ ద్వేషాద్భయాత్సేహాద్యథా భక్త్యేశ్వరే మనః |
ఆవేశ్య తదఘం హిత్వా బహవస్తద్గతిం గతాః || 29 || 29
- గోప్యః కామాద్భయాత్కంసో ద్వేషాచ్ఛైద్యాదయో నృపాః |
సంబంధాద్ వృష్ణయః స్నేహాద్యాయం భక్త్యా వయం విభో || 30 || 30
- కతమోఽపి న వేనః స్యాత్ప్రంచానాం పురుషం ప్రతి |
తస్మాత్ కేనాప్యపాయేన మనః కృష్ణే నివేశయేత్ || 31 || 31
- మాతృష్వసేయో వశ్చైద్యో దంతవక్తశ్చ పాండవ |
పార్షదప్రవరో విష్ణోర్విప్రశాపాత్పదాచ్ఛ్యుతౌ || 32 || 32
- యుధిష్ఠిర ఉవాచ
కీదృశః కస్య వా శాపో హరిదాసాభిమర్శనః |
అశ్రద్ధేయ ఇవాభాతి హరేరేకాంతినాం భవః || 33 || 33
- దేహేంద్రియాసుహీనానాం వైకుంఠపురవాసినాం |
దేహసంబంధసంబద్ధమేతదాఖ్యాతుమర్హసి || 34 || 34

నారద ఉవాచ

ఏకదా బ్రహ్మణః పుత్రా విష్ణోర్లోకం యదృచ్ఛయా |
సనందనాదయో జగ్ముశ్చరంతో భువనత్రయం || 35 || 35

పంచషడ్ధాయనార్భాభాః పూర్వేషామపి పూర్వజాః |
దిగ్వాససః శిశూన్ మత్వా ద్వాఃస్థా తాన్ ప్రత్యషేధతాం || 36 || 36

అశపన్ కుపితా ఏవం యువాం వాసం న చార్హథః |
రజస్తమోభ్యాం రహితే పాదమూలే మధుద్విషః |
పాపిష్ఠామాసురీం యోనిం బాలిశౌ యాతమాశ్వతః || 37 || 37

ఏవం శప్తా స్వభవనాత్ పతంతౌ తైః కృపాబుభిః |
ప్రోక్తౌ పునర్జన్మభిర్వాం త్రిభిర్లోకాయ కల్పతాం || 38 || 38

జజ్ఞాతే తౌ దితేః పుత్రౌ దైత్యదానవవందితౌ |
హిరణ్యకశిపుర్ద్యేష్ఠో హిరణ్యాక్షోఽనుజస్తతః || 39 || 39

హతో హిరణ్యకశిపుర్వరిణా సింహరూపిణా |
హిరణ్యాక్షో ధరోద్ధారే బిభ్రతా సౌకరం వపుః || 40 || 40

హిరణ్యకశిపుః పుత్రం ప్రహ్లాదం కేశవప్రియం |
జిఘాంసురకరోన్నానా యాతనా మృత్యుహేతవే || 41 || 41

సర్వభూతాత్మభూతం తం ప్రశాంతం సమదర్శనం |
భగవత్తేజసా స్పృష్టం నాశకోద్ధంతుముద్యమైః || 42 || 42

తతస్తౌ రాక్షసౌ జాతౌ కేశిన్యాం విశ్రవఃసుతౌ |
రావణః కుంభకర్ణశ్చ సర్వలోకోపతాపనౌ || 43 || 43

తత్రాపి రాఘవో భూత్వా న్యహనచ్ఛాపముక్తయే |
రామవీర్యం శ్రోష్యసి త్వం మార్కండేయముఖాత్ ప్రభో || 44 || 44

తావేవ క్షత్రియౌ జాతౌ మాతృష్వసాత్మజౌ తవ |
అధునా శాపనిర్ముక్తౌ కృష్ణచక్రహతాంహసౌ || 45 ||

45

వైరానుబంధతీవ్రేణ ధ్యానేనాచ్యుతసాత్మతాం |
నీతౌ పునర్హరేః పార్శ్వం జగ్ముతుర్విష్ణుపార్షదౌ || 46 ||

46

యుధిష్ఠిర ఉవాచ
విద్వేషో దయితే పుత్రే కథమాసీన్మహాత్మని |
బ్రూహి మే భగవన్యేన ప్రహ్లాదస్యాచ్యుతాత్మతా || 47 ||

47

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదచరితోపక్రమే ప్రథమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

భ్రాతర్యేవం వినిహతే హరిణా క్రోడమూర్తినా |

హిరణ్యకశిపూ రాజన్ పర్యతప్యద్రుషా శుచా || 1 ||

48

ఆహ చేదం రుషా ఘూర్ణః సందష్టదశనచ్ఛదః |

కోపోజ్జ్వలద్భ్యాం చక్షుర్భ్యాం నిరీక్షన్ ధూమ్రమంబరం || 2 ||

49

కరాలదంష్ట్రోగ్రదృష్ట్యా దుష్ప్రేక్ష్యభ్రుకుటిముఖః |

శూలముద్యమ్య సదసి దానవానిదమబ్రవీత్ || 3 ||

50

భో భో దానవదైతేయా ద్విమూర్ధంస్త్యక్ష శంబర |

శతబాహో హయగ్రీవ నముచే పాక ఇల్వల || 4 ||

51

విప్రచిత్తే మమ వచః పులోమన్ శకునాదయః |

శృణుతానంతరం సర్వే క్రియతామాశు మా చిరం || 5 ||

52

సపత్నైర్హృతితః క్షుద్దైర్భ్రాతా మే దయితః సుహృత్ |

పార్షి గ్రాహేణ హరిణా సమేనాప్యపథావనైః || 6 ||

53

తస్య త్యక్తస్వభావస్య ఘృణేర్మాయావనౌకసః |

భజంతం భజమానస్య బాలస్యేవాస్థిరాత్మనః || 7 ||

54

- మచ్ఛాలభిన్నగ్రీవస్య భూరిణా రుధిరేణ వై |
రుధిరప్రియం తర్పయిష్యే భ్రాతరం మే గతవ్యథః || 8 || 55
- తస్మిన్ కూటేఽహితే నష్టే కృత్తమూలే వనస్పతౌ |
విటపా ఇవ శుష్యంతి విష్ణుప్రాణా దివౌకసః || 9 || 56
- తావద్యాత భువం యూయం విప్రక్షత్రసమేధితాం |
సూదయధ్వం తపోయజ్ఞస్వాధ్యాయవ్రతదానినః || 10 || 57
- విష్ణుర్ద్విజక్రియామూలో యజ్ఞో ధర్మమయః పుమాన్ |
దేవర్షిపితృభూతానాం ధర్మస్య చ పరాయణం || 11 || 58
- యత్ర యత్ర ద్విజా గావో వేదా వర్ణాశ్రమాః క్రియాః |
తం తం జనపదం యాత సందీపయత వృశ్చత || 12 || 59
- ఇతి తే భర్తృనిర్దేశమాదాయ శిరసాఽఽదృతాః |
తథా ప్రజానాం కదనం విదధుః కదనప్రియాః || 13 || 60
- పురగ్రామవ్రజోద్యానక్షేత్రారామాశ్రమాకరాన్ |
ఖేటఖర్వటఘోషాంశ్చ దదహుః పత్తనాని చ || 14 || 61
- కేచిత్థనిత్రైర్భిభిదుః సేతుప్రాకారగోపురాన్ |
ఆజీవ్యాంశ్చిచ్ఛిదుర్వృక్షాన్ కేచిత్పరశుపాణయః |
ప్రాదహర్షో శరణాన్యన్యే ప్రజానాం జ్వలితోల్ముకైః || 15 || 62
- ఏవం విప్రకృతే లోకే దైత్యేంద్రానుచరైర్ముహుః |
దివం దేవాః పరిత్యజ్య భువి చేరురలక్షితాః || 16 || 63
- హిరణ్యకశిపుర్భ్రాతుః సంపరేతస్య దుఃఖితః |
కృత్వా కటోదకాదీని భ్రాతృపుత్రానసాంత్యయత్ || 17 || 64

- శకునిం శంబరం ధృష్టం భూతసంతాపనం వృకం |
కాలనాభం మహానాభం హరిశ్మశ్రుమథోత్కచం || 18 || 65
- తన్మాతరం రుషాభానుం దితిం చ జననీం గిరా |
శ్శక్తయా దేశకాలజ్ఞ ఇదమాహ జనేశ్వర || 19 || 66
- హిరణ్యకశిపురువాచ
అంబాంబ హే వధూః పుత్రా వీరం మార్దధ శోచితుం |
రిపోరభిముఖే శ్లాఘ్యః శూరాణాం వధ ఈప్సితః || 20 || 67
- భూతానామిహ సంవాసః ప్రపాయామివ సువ్రతే |
దైవేనైకత్ర నీతానామున్నీతానాం స్వకర్మభిః || 21 || 68
- నిత్య ఆత్మావ్యయః శుద్ధః సర్వగః సర్వవిత్పరః |
ధత్తేఽసావాత్మనో లింగం మాయయా విసృజన్మణాన్ || 22 || 69
- యథాంభసా ప్రచలతా తరవోఽపి చలా ఇవ |
చక్షుషా భ్రామ్యమాణేన దృశ్యతే చలతీవ భూః || 23 || 70
- ఏవం గుణైర్భ్రామ్యమాణే మనస్యవికలః పుమాన్ |
యాతి తత్సామ్యతాం భద్రే హ్యలింగో లింగవానివ || 24 || 71
- ఏష ఆత్మవిపర్యాసో హ్యలింగే లింగభావనా |
ఏష ప్రియాప్రియైర్యోగో వియోగః కర్మసంస్మృతిః || 25 || 72
- సంభవశ్చ వినాశశ్చ శోకశ్చ వివిధః స్మృతః |
అవివేకశ్చ చింతా చ వివేకాస్మృతిరేవ చ || 26 || 73
- అత్రాప్యదాహరంతీమమితిహాసం పురాతనం |
యమస్య ప్రేతబంధూనాం సంవాదం తం నిబోధత || 27 || 74

- ఉశీనరేష్వభూద్రాజా సుయజ్ఞ ఇతి విశ్రుతః |
సపత్నైర్నిహతో యుద్ధే జ్ఞాతయస్తముపాసత || 28 || 75
- విశీర్ణరత్నకవచం విభ్రష్టాభరణస్తజం |
శరనిర్భిన్నహృదయం శయానమస్యగావిలం || 29 || 76
- ప్రకీర్ణకేశం ధ్వస్తాక్షం రభసా దష్టదచ్ఛదం |
రజఃకుంఠముఖాంభోజం చిన్నాయుధభుజం మృధే || 30 || 77
- ఉశీనరేంద్రం విధినా తథా కృతం
పతిం మహిష్యః ప్రసమీక్ష్య దుఃఖితాః |
హతాః స్మ నాథేతి కర్తైరురో భృశం
ఘ్నంత్యో ముహుస్తత్పదయోరుపాపతన్ || 31 || 78
- రుదత్య ఉచ్చైర్దయితాంఘ్రిపంకజం
సించంత్య అస్మైః కుచకుంకుమారుణైః |
విస్త్రస్తకేశాభరణాః శుచం నృణాం
సృజంత్య ఆక్రందనయా విలేపిరే || 32 || 79
- అహో విధాత్రాకరుణేన నః ప్రభో
భవాన్ ప్రణీతో దృగగోచరాం దశాం |
ఉశీనరాణామసి వృత్తిదః పురా
కృతోఽధునా యేన శుచాం వివర్ధనః || 33 || 80
- త్వయా కృతజ్ఞేన వయం మహిపతే
కథం వినా స్యామ సుహృత్తమేన తే |
తత్రానుయానం తవ వీర పాదయోః
శుశ్రూషతీనాం దిశ యత్ర యాస్యసి || 34 || 81

ఏవం విలపతీనాం వై పరిగృహ్య మృతం పతిం ।

అనిచ్ఛతీనాం నిర్హారమర్కోఽస్తం సన్న్యవర్తత ॥ 35 ॥

82

తత్ర హ ప్రేతబంధూనామాశ్రుత్య పరిదేవితం ।

ఆహ తాన్ బాలకో భూత్వా యమః స్వయముపాగతః ॥ 36 ॥

83

యమ ఉవాచ

అహో అమీషాం వయసాధికానాం

విపశ్యతాం లోకవిధిం విమోహః ।

యత్రాగతస్తత్ర గతం మనుష్యం

స్వయం సధర్మా అపి శోచంత్యపార్థం ॥ 37 ॥

84

అహో వయం ధన్యతమా యదత్ర

త్యక్తాః పితృభ్యాం న విచింతయామః ।

అభక్ష్యమాణా అబలా వృకాదిభిః

స రక్షితా రక్షతి యో హి గర్భే ॥ 38 ॥

85

య ఇచ్ఛయేశః సృజతీదమవ్యయో

య ఏవ రక్షత్యవలుంపతే చ యః ।

తస్యాబలాః క్రీడనమాహురీశితు -

శ్చరాచరం నిగ్రహసంగ్రహే ప్రభుః ॥ 39 ॥

86

పథి చ్యుతం తిష్ఠతి దిష్టరక్షితం

గృహే స్థితం తద్విహతం వినశ్యతి ।

జీవత్యనాథోఽపి తదీక్షితో వనే

గృహేఽపి గుప్తోఽస్య హతో న జీవతి ॥ 40 ॥

87

భూతాని తైస్త్వైర్నిజయోనికర్మభి -

ర్భవంతి కాలే న భవంతి సర్వశః ।

న తత్ర హాత్మా ప్రకృతావపి స్థిత -

స్తస్యా గుణైరన్యతమో నిబధ్యతే || 41 ||

88

ఇదం శరీరం పురుషస్య మోహజం

యథా పృథగ్భృతికమీయతే గృహం |

యథౌదకైః పార్థివతైజసైర్జనః

కాలేన జాతో వికృతో వినశ్యతి || 42 ||

89

యథానలో దారుషు భిన్న ఈయతే

యథానిలో దేహగతః పృథక్ స్థితః |

యథా నభః సర్వగతం న సజ్జతే

తథా పుమాన్ సర్వగుణాశ్రయః పరః || 43 ||

90

సుయజ్ఞో నన్వయం శేతే మూఢా యమనుశోచథ |

యః శ్రోతా యోఽనువక్తేహ స న దృశ్యేత కర్త్తించిత్ || 44 ||

91

న శ్రోతా నానువక్తాయం ముఖ్యోఽప్యత్ర మహానసుః |

యస్త్విహేంద్రియవానాత్మా స చాన్యః ప్రాణదేహయోః || 45 ||

92

భూతేంద్రియమనోలింగాన్ దేహానుచ్ఛావచాన్ విభుః |

భజత్యుత్సృజతి హ్యన్యస్తచ్ఛాపి స్వేన తేజసా || 46 ||

93

యావల్లింగాన్వితో హ్యత్మా తావత్ కర్మ నిబంధనం |

తతో విపర్యయః క్లేశో మాయాయోగోఽనువర్తతే || 47 ||

94

వితథాభినివేశోఽయం యద్ గుణేష్వర్థదృగ్వచః |

యథా మనోరథః స్వప్నః సర్వమైంద్రియకం మృషా || 48 ||

95

అథ నిత్యమనిత్యం వా నేహ శోచంతి తద్విదః |

నాన్యథా శక్యతే కర్తుం స్వభావః శోచతామితి || 49 ||

96

- లుబ్ధకో విపినే కశ్చిత్పక్షిణాం నిర్మితోఽంతకః |
 వితత్య జాలం విదధే తత్ర తత్ర ప్రలోభయన్ || 50 || 97
- కులింగమిధునం తత్ర విచరత్సమదృశ్యత |
 తయోః కులింగీ సహసా లుబ్ధకేన ప్రలోభితా || 51 || 98
- సాసజ్జత శిచస్తంత్యాం మహిషీ కాలయంత్రితా |
 కులింగస్తాం తథాఽఽపన్నాం నిరీక్ష్య భృశదుఃఖితః |
 స్నేహాదకల్పః కృపణః కృపణాం పర్యదేవయత్ || 52 || 99
- అహో అకరుణో దేవః స్త్రియాఽఽకరుణయా విభుః |
 కృపణం మానుశోచంత్యా దీనయా కిం కరిష్యతి || 53 || 100
- కామం నయతు మాం దేవః కిమర్థేనాత్మనో హి మే |
 దీనేన జీవతా దుఃఖమనేన విధురాయుషా || 54 || 101
- కథం త్వజాతపక్షాంస్తాన్ మాతృహీనాన్ బిభర్మ్యహం |
 మందభాగ్యాః ప్రతీక్షంతే నీడే మే మాతరం ప్రజాః || 55 || 102
- ఏవం కులింగం విలపంతమారాత్
 ప్రియావియోగాతురమశ్రుకంఠం |
 స ఏవ తం శాకునికః శరేణ
 వివ్యాధ కాలప్రహితో విలీనః || 56 || 103
- ఏవం యూయమపశ్యంత్య ఆత్మాపాయమబుద్ధయః |
 నైనం ప్రాప్స్యథ శోచంత్యః పతిం వర్షశతైరపి || 57 || 104
- హిరణ్యకశిపురువాచ
 బాల ఏవం ప్రవదతి సర్వే విస్మితచేతసః |
 జ్ఞాతయో మేనిరే సర్వమనిత్యమయథోత్థితం || 58 || 105

యమ ఏతదుపాఖ్యాయ తత్రైవాంతరధీయత |

జ్ఞాతయోఽపి సుయజ్ఞస్య చక్రుర్యత్సాంపరాయికం || 59 ||

106

తతః శోచత మా యూయం పరం చాత్మానమేవ చ |

క ఆత్మా కః పరో వాత్ర స్వీయః పారక్య ఏవ వా |

స్వపరాభినివేశేన వినాజ్ఞానేన దేహినాం || 60 ||

107

శ్రీనారద ఉవాచ

ఇతి దైత్యపతేర్వాక్యం దితిరాకర్ణ్య సన్నుషా |

పుత్రశోకం క్షణాత్త్యక్త్వా తత్త్వే చిత్తమధారయత్ || 61 ||

108

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే దితిశోకాపనయనం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

హిరణ్యకశిపూ రాజన్నజేయమజరామరం ।

ఆత్మానమప్రతిద్వంద్వమేకరాజం వ్యధిత్సత ॥ 1 ॥

109

స తేపే మందరద్రోణ్యాం తపః పరమదారుణం ।

ఊర్ధ్వబాహుర్నభోద్భుష్టిః పాదాంగుష్ఠాశ్రితావనిః ॥ 2 ॥

110

జటాదీధితిభీ రేజే సంవర్తార్క ఇవాంశుభిః ।

తస్మింస్తపస్తప్యమానే దేవాః స్థానాని భేజిరే ॥ 3 ॥

111

తస్య మూర్ధ్నః సముద్భూతః సధూమోఽగ్నిస్తపోమయః ।

తిర్యగూర్ధ్వమథోలోకానతపద్విష్వగీరితః ॥ 4 ॥

112

చుక్షుభుర్నద్యుదన్వంతః సద్వీపాద్రిశ్చచాల భూః ।

నిపేతుః సగ్రహస్తారా జజ్వలుశ్చ దిశో దశ ॥ 5 ॥

113

తేన తప్తా దివం త్యక్త్వా బ్రహ్మలోకం యయుః సురాః ।

ధాత్రే విజ్ఞాపయామాసుర్దేవదేవ జగత్పతే ॥ 6 ॥

114

దైత్యేంద్రతపసా తప్తా దివి స్థాతుం న శక్నుమః ।

తస్య చోపశమం భూమన్ విధేహి యది మన్యసే ।

లోకా న యావన్నంక్ష్యంతి బలిహారాస్తవాభిభూః ॥ 7 ॥

115

- తస్యాయం కిల సంకల్పశ్చరతో దుశ్చరం తపః |
శ్రూయతాం కిం న విదితస్తవాధాపి నివేదితః || 8 || 116
- సృష్ట్యా చరాచరమిదం తపోయోగసమాధినా |
అధ్యాస్తే సర్వధిష్ఠ్యేభ్యః పరమేష్ఠీ నిజాసనం || 9 || 117
- తదహం వర్థమానేన తపోయోగసమాధినా |
కాలాత్మనోశ్చ నిత్యత్వాత్సాధయిష్యే తథాఽఽత్మనః || 10 || 118
- అన్యథేదం విధాస్యేఽహమయథాపూర్వమోజసా |
కిమన్యైః కాలనిర్ధూతైః కల్పంతే వైష్ణవాదిభిః || 11 || 119
- ఇతి శుశ్రుమ నిర్బంధం తపః పరమమాస్థితః |
విధత్స్వానంతరం యుక్తం స్వయం త్రిభువనేశ్వర || 12 || 120
- తవాసనం ద్విజగవాం పారమేష్ఠ్యం జగత్పతే |
భవాయ శ్రేయసే భూత్యై క్షేమాయ విజయాయ చ || 13 || 121
- ఇతి విజ్ఞాపితో దేవైర్భగవానాత్మభూర్నృప |
పరీతో భృగుదక్షాద్యైర్యయౌ దైత్యేశ్వరాశ్రమం || 14 || 122
- న దదర్శ ప్రతిచ్ఛన్నం వల్మీకతృణకీచకైః |
పిపీలికాభిరాచీర్ణమేదస్త్యజ్ఞాంసశోణితం || 15 || 123
- తపంతం తపసా లోకాన్ యథాభ్రాపిహితం రవిం |
విలక్ష్య విస్మితః ప్రాహ ప్రహసన్ హంసవాహనః || 16 || 124
- బ్రహ్మోవాచ
ఉత్తిష్టోత్తిష్ట భద్రం తే తపఃసిద్ధోఽసి కాశ్యప |
వరదోఽహమనుప్రాప్తో వ్రియతామీస్సితో వరః || 17 || 125

- అద్రాక్షమహమేతత్తే హృత్సారం మహదద్భుతం |
దంశభక్షితదేహస్య ప్రాణా హ్యస్థిషు శేరతే || 18 || 126
- నైతత్సూర్వర్షయశ్చక్తుర్న కరిష్యంతి చాపరే |
నిరంబుద్ధారయేత్ప్రాణాన్ కో వై దివ్యసమాః శతం || 19 || 127
- వ్యవసాయేన తేనైన దుష్కరేణ మనస్వినాం |
తపోనిష్ఠేన భవతా జితోఽహం దితి నందన || 20 || 128
- తతస్త ఆశిషః సర్వా దదామ్యసురపుంగవ |
మర్త్యస్య తే అమర్త్యస్య దర్శనం నాఫలం మమ || 21 || 129
- నారద ఉవాచ
ఇత్యుక్త్వాఽదిభవో దేవో భక్షితాంగం పిపీలికైః |
కమండలుజలేనౌక్షద్ధివ్యేనామోఘరాధసా || 22 || 130
- స తత్క్రిచకవల్మీకాత్ సహ ఓజోబలాన్వితః |
సర్వావయవసంపన్నో వజ్రసంహననో యువా |
ఉత్థితస్తప్తహేమాభో విభావసురివైధసః || 23 || 131
- స నిరీక్ష్వాంబరే దేవం హంసవాహమవస్థితం |
ననామ శిరసా భూమౌ తద్దర్శనమహోత్సవః || 24 || 132
- ఉత్థాయ ప్రాంజలిః ప్రహ్వ ఈక్షమాణో దృశా విభుం |
హర్షాశ్రుపులకోద్భేదో గిరా గద్గదయాగృణాత్ || 25 || 133
- హిరణ్యకశిపురువాచ
కల్పంతే కాలస్పృష్టేన యోఽంధేన తమసాఽఽవృతం |
అభివ్యనగ్ జగదిదం స్వయంజ్యోతిః స్వరోచిషా || 26 || 134

ఆత్మనా త్రివృతా చేదం సృజత్యవతి లుంపతి |
రజఃసత్త్వతమోధామ్నే పరాయ మహతే నమః || 27 || 135

నమ ఆద్యాయ బీజాయ జ్ఞానవిజ్ఞానమూర్తయే |
ప్రాణేంద్రియమనోబుద్ధివికారైర్వ్యక్తిమీయుషే || 28 || 136

త్వమీశిషే జగతస్తస్థుషశ్చ
ప్రాణేన ముఖ్యేన పతిః ప్రజానాం |
చిత్తస్య చిత్తేర్మన - ఇంద్రియాణాం
పతిర్మహాన్ భూతగుణాశయేశః || 29 || 137

త్వం సప్తతంతూన్ వితనోషి తన్వా
త్రయ్యా చాతుర్థోత్రకవిద్యయా చ |
త్వమేక ఆత్మాఽఽత్మవతామనాది -
రనంతపారః కవిరంతరాత్మా || 30 || 138

త్వమేవ కాలోఽనిమిషో జనానా -
మాయుర్లవాద్యావయవైః క్షిణోషి |
కూటస్థ ఆత్మా పరమేష్ఠ్యజో మహాం -
స్త్వం జీవలోకస్య చ జీవ ఆత్మా || 31 || 139

త్వత్తః పరం నాపరమప్యనేజ -
దేజచ్ఛ కించిద్ వ్యతిరిక్తమస్తి |
విద్యాః కలాస్తే తనవశ్చ సర్వా
హిరణ్యగర్భోఽసి బృహత్తిపుష్ఠః || 32 || 140

వ్యక్తం విభో స్థూలమిదం శరీరం
యేనేంద్రియప్రాణమనోగుణాంస్త్వం |
భుంక్షే స్థితో ధామని పారమేష్ఠ్య
అవ్యక్త ఆత్మా పురుషః పురాణః || 33 || 141

అనంతావ్యక్తరూపేణ యేనేదమఖిలం తతం ।

చిదచిచ్ఛక్తియుక్తాయ తస్మై భగవతే నమః ॥ 34 ॥

142

యది దాస్యస్యభిమతాన్ వరాన్మే వరదోత్తమ ।

భూతేభ్యస్త్యద్విస్ఫుష్టేభ్యో మృత్యుర్మా భూన్మమ ప్రభో ॥ 35 ॥

143

నాంతర్బహిర్ద్దివా నక్తమన్యస్మాదపి చాయుధైః ।

న భూమౌ నాంబరే మృత్యుర్న నరైర్న మృగైరపి ॥ 36 ॥

144

వ్యసుభిర్వాసుమద్భిర్వా సురాసురమహోరగైః ।

అప్రతిద్వంద్వతాం యుద్ధే ఐకపత్యం చ దేహినాం ॥ 37 ॥

145

సర్వేషాం లోకపాలానాం మహిమానం యథాఽఽత్మనః ।

తపోయోగప్రభావాణాం యన్న రిష్యతి కర్ణిచిత్ ॥ 38 ॥

146

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

సప్తమస్కంధే హిరణ్యకశిపోర్వరయాచనం నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

ఏవం వృతః శతధృతిర్నిరణ్యకశిపోరథ ।

ప్రాదాత్తత్తపసా ప్రీతో వరాంస్తస్య సుదుర్లభాన్ ॥ 1 ॥

147

బ్రహ్మోవాచ

తాతేమే దుర్లభాః పుంసాం యాన్ వృణీషే వరాన్ మమ ।

తథాపి వితరామ్యంగ వరాన్ యదపి దుర్లభాన్ ॥ 2 ॥

148

తతో జగామ భగవానమోఘానుగ్రహో విభుః ।

పూజితోఽసురవర్యేణ స్తూయమానః ప్రజేశ్వరైః ॥ 3 ॥

149

ఏవం లబ్ధవరో దైత్యో బిభృద్ధేమమయం వపుః ।

భగవత్యకరోద్ ద్వేషం భ్రాతుర్వధమనుస్మరన్ ॥ 4 ॥

150

స విజిత్య దిశః సర్వా లోకాంశ్చ త్రీన్ మహాసురః ।

దేవాసురమనుష్యేంద్రాన్ గంధర్వగరుడోరగాన్ ॥ 5 ॥

151

సిద్ధచారణవిద్యాధ్రాన్ృషీన్ పితృపతీన్ మనూన్ ।

యక్షరక్షఃపిశాచేశాన్ ప్రేతభూతపతీనథ ॥ 6 ॥

152

సర్వసత్త్వపతీంజిత్వా వశమానీయ విశ్వజిత్ ।

జహార లోకపాలానాం స్థానాని సహ తేజసా ॥ 7 ॥

153

- దేవోద్యానశ్రియా జుష్టమధ్యాస్తే స్మ త్రివిష్టపం ।
మహేంద్రభవనం సాక్షాన్నిర్మితం విశ్వకర్మణా ।
త్రైలోక్యలక్ష్మ్యాయతనమధ్యవాసాఖిలర్ద్ధిమత్ ॥ 8 ॥ 154
- యత్ర విద్రుమసోపానా మహామారకతా భువః ।
యత్ర స్ఫాటికకుడాని వైదూర్యస్తంభపంక్తయః ॥ 9 ॥ 155
- యత్ర చిత్రవితానాని పద్మరాగాసనాని చ ।
పయఃఫేననిభాః శయ్యా ముక్తాదామపరిచ్ఛదాః ॥ 10 ॥ 156
- కూజద్భిర్నూపురైర్దేవ్యః శబ్దయంత్య ఇతస్తతః ।
రత్నస్థలీషు పశ్యంతి సుదతీః సుందరం ముఖం ॥ 11 ॥ 157
- తస్మిన్నహేంద్రభవనే మహాబలో
మహామనా నిర్జితలోక ఏకరాట్ ।
రేమేఽభివంద్యాంఘ్రియుగః సురాదిభిః
ప్రతాపితైరూర్జితచండశాసనః ॥ 12 ॥ 158
- తమంగ మత్తం మధునోరుగంధినా
వివృత్తతామ్రాక్షమశేషధిష్ణ్యపాః ।
ఉపాసతోపాయనపాణిభిర్వినా
త్రిభిస్తపోయోగబలౌజసాం పదం ॥ 13 ॥ 159
- జగుర్మహేంద్రాసనమోజసా స్థితం
విశ్వావసుస్తంబురురస్మదాదయః ।
గంధర్వసిద్ధా ఋషయోఽస్తువన్ముహు -
ర్విద్యాధరా అప్సరసశ్చ పాండవ ॥ 14 ॥ 160
- స ఏవ వర్ణాశ్రమిభిః క్రతుభిర్భూరిదక్షిణైః ।
ఇజ్యమానో హవిర్భాగానగ్రహీత్ స్వేన తేజసా ॥ 15 ॥ 161

- అకృష్టపచ్యా తస్యాసీత్ సప్తద్వీపవతీ మహీ |
తథా కామదుఘా ద్యోస్తు నానాశ్చర్యపదం నభః || 16 || 162
- రత్నాకరాశ్చ రత్నోఘాంస్తత్పత్న్యశోఽహురూర్మిభిః |
క్షారసీధుఘృతక్షౌద్రదధిక్షీరామృతోదకాః || 17 || 163
- శైలా ద్రోణీభిరాక్రీడం సర్వర్తుషు గుణాన్ ద్రుమాః |
దధార లోకపాలానామేక ఏవ పృథగ్గుణాన్ || 18 || 164
- స ఇత్థం నిర్జితకకుబేకరాడ్ విషయాన్ ప్రియాన్ |
యథోపజోషం భుంజానో నాతృప్యదజితేంద్రియః || 19 || 165
- ఏవమైశ్వర్యమత్తస్య దృప్తస్యోచ్ఛాస్త్రవర్తినః |
కాలో మహాన్ వ్యతీయాయ బ్రహ్మశాపముపేయుషః || 20 || 166
- తస్యోగ్రదండసంవిగ్నాః సర్వే లోకాః సపాలకాః |
అన్యత్రాలబ్ధశరణాః శరణం యయురచ్యుతం || 21 || 167
- తస్యై నమోఽస్తు కాష్ఠాయై యత్రాత్మా హరిరీశ్వరః |
యథ్గత్వా న నివర్తంతే శాంతాః సన్న్యాసినోఽమలాః || 22 || 168
- ఇతి తే సంయతాత్మానః సమాహితధియోఽమలాః |
ఉపతస్థుర్హృషీకేశం వినిద్రా వాయుభోజనాః || 23 || 169
- తేషామావిరభూద్వాణీ అరూపా మేఘనిఃస్వనా |
సన్నాదయంతీ కకుభః సాధూనామభయంకరీ || 24 || 170
- మా భైష్ట విబుధశ్రేష్ఠాః సర్వేషాం భద్రమస్తు వః |
మద్దర్శనం హి భూతానాం సర్వశ్రేయోపపత్తయే || 25 || 171
- జ్ఞాతమేతస్య దౌరాత్మ్యం దైతేయాపసదస్య చ |
తస్య శాంతిం కరిష్యామి కాలం తావత్ప్రతీక్షత || 26 || 172

- యదా దేవేషు వేదేషు గోషు విప్రేషు సాధుషు |
ధర్మే మయి చ విద్వేషః స వా ఆశు వినశ్యతి || 27 || 173
- నిర్వైరాయ ప్రశాంతాయ స్వసుతాయ మహాత్మనే |
ప్రహ్లాదాయ యదా ద్రుహ్యేద్ధనిష్ఠ్యేఽపి వరోర్జితం || 28 || 174
- నారద ఉవాచ
ఇత్యుక్తా లోకగురుణా తం ప్రణమ్య దివౌకసః |
న్యవర్తంత గతోద్వేగా మేనిరే చాసురం హతం || 29 || 175
- తస్య దైత్యపతేః పుత్రాశ్చత్వారః పరమాద్భుతాః |
ప్రహ్లాదోఽభూన్మహంస్తేషాం గుణైర్మహదుపాసకః || 30 || 176
- బ్రహ్మణ్యః శీలసంపన్నః సత్యసంధో జితేంద్రియః |
ఆత్మవత్సర్వభూతానామేకః ప్రియసుహృత్తమః || 31 || 177
- దాసవత్సన్నతార్యాంఘ్రిః పితృవద్దీనవత్సలః |
భ్రాతృవత్సదృశే స్నిగ్ధో గురుష్విశ్వరభావనః |
విద్యార్థరూపజన్మాఢ్యో మానస్తంభవివర్జితః || 32 || 178
- నోద్విగ్నచిత్తో వ్యసనేషు నిఃస్పృహః
శ్రుతేషు దృష్టేషు గుణేష్వవస్తుదృక్ |
దాంతేంద్రియప్రాణశరీరధీః సదా
ప్రశాంతకామో రహితాసురోఽసురః || 33 || 179
- యస్మిన్మహాద్గుణా రాజన్ గృహ్యంతే కవిభిర్ముహుః |
న తేఽధునాపిధీయంతే యథా భగవతీశ్వరే || 34 || 180
- యం సాధుగాథాసదసి రిపవోఽపి సురా నృప |
ప్రతిమానం ప్రకుర్వంతి కిముతాన్యే భవాదృశాః || 35 || 181

- గుణైరలమసంఖ్యేయైర్మాహాత్మ్యం తస్య సూచ్యతే |
వాసుదేవే భగవతి యస్య నైసర్గికీ రతిః || 36 || 182
- న్యస్తక్రీడనకో బాలో జడవత్తన్మనస్తయా |
కృష్ణగ్రహగృహీతాత్మా న వేద జగదీదృశం || 37 || 183
- ఆసీనః పర్యటన్నశ్చన్ శయానః ప్రపిబన్ బ్రువన్ |
నానుసంధత్త ఏతాని గోవిందపరిరంభితః || 38 || 184
- క్వచిద్రుదతి వైకుంఠచింతాశబలచేతనః |
క్వచిద్ధసతి తచ్చింతాహ్లాద ఉద్ధాయతి క్వచిత్ || 39 || 185
- నదతి క్వచిదుత్కంఠో విలజ్జో నృత్యతి క్వచిత్ |
క్వచిత్తద్భావనాయుక్తస్తన్మయోఽనుచకార హ || 40 || 186
- క్వచిదుత్పులకస్తూష్టిమాస్తే సంస్పర్శనిర్వృతః |
అస్పందప్రణయానందసలిలామీలితేక్షణః || 41 || 187
- స ఉత్తమశ్లోకపదారవిందయో -
ర్నిషేవయాకించనసంగలబ్ధయా |
తన్వన్ పరాం నిర్వృతిమాత్మనో ముహు -
ర్దుఃసంగదీనాన్యమనఃశమం వ్యధాత్ || 42 || 188
- తస్మిన్మహాభాగవతే మహాభాగే మహాత్మని |
హిరణ్యకశిపూ రాజన్నకరోదఘమాత్మజే || 43 || 189
- యుధిష్ఠిర ఉవాచ
దేవర్ష ఏతదిచ్ఛామో వేదితుం తవ సువ్రత |
యదాత్మజాయ శుద్ధాయ పితాదాత్ సాధవే హ్యఘం || 44 || 190

పుత్రాన్ విప్రతికూలాన్ స్వాన్ పితరః పుత్రవత్సలాః |
ఉపాలభంతే శిక్షార్థం నైవాఘమపరో యథా || 45 ||

191

కిముతానువశాన్ సాధూన్స్తాదృశాన్ గురుదేవతాన్ |
ఏతత్ కౌతూహలం బ్రహ్మన్నస్మాకం విధమ ప్రభో |
పితుః పుత్రాయ యద్ ద్వేషో మరణాయ ప్రయోజితః || 46 ||

192

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదచరితే చతుర్థోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

పౌరోహిత్యాయ భగవాన్ వృతః కావ్యః కిలాసురైః ।

శండామర్కౌ సుతౌ తస్య దైత్యరాజగృహంతికే ॥ 1 ॥

193

తౌ రాజ్ఞా ప్రాపితం బాలం ప్రహ్లాదం నయకోవిదం ।

పాఠయామాసతుః పాఠ్యానన్యాంశ్చాసురబాలకాన్ ॥ 2 ॥

194

యత్తత్ర గురుణా ప్రోక్తం శుశ్రువేఽనుపపాఠ చ ।

న సాధు మనసా మేనే స్వపరాసద్గ్రహశ్రయం ॥ 3 ॥

195

ఏకదాసురరాట్ పుత్రమంకమారోప్య పాండవ ।

పప్రచ్ఛ కథ్యతాం వత్స మన్యతే సాధు యద్భవాన్ ॥ 4 ॥

196

ప్రహ్లాద ఉవాచ

తత్సాధు మన్యేఽసురవర్య దేహినాం

సదా సముద్విగ్నధియామసద్గ్రహత్ ।

హిత్యాఽఽత్మపాతం గృహమంధకూపం

వనం గతో యద్ధరిమాశ్రయేత ॥ 5 ॥

197

నారద ఉవాచ

శ్రుత్వా పుత్రగిరో దైత్యః పరపక్షసమాహితాః ।

జహాస బుద్ధిర్బాలానాం భిద్యతే పరబుద్ధిభిః ॥ 6 ॥

198

- సమ్యగ్విధార్యతాం బాలో గురుగేహే ద్విజాతిభిః |
విష్ణుపక్షైః ప్రతిచ్ఛన్నైర్న భిద్యేతాస్య ధీర్యథా || 7 || 199
- గృహమానీతమాహూయ ప్రహ్లాదం దైత్యయాజకాః |
ప్రశస్య శ్లక్ష్యాయా వాచా సమపృచ్ఛంత సామభిః || 8 || 200
- వత్స ప్రహ్లాద భద్రం తే సత్యం కథయ మా మృషా |
బాలానతి కుతస్తుభ్యమేష బుద్ధివిపర్యయః || 9 || 201
- బుద్ధిభేదః పరకృత ఉతాహో తే స్వతోఽభవత్ |
భణ్యతాం శ్రోతుకామానాం గురూణాం కులనందన || 10 || 202
- ప్రహ్లాద ఉవాచ
స్వః పరశ్చేత్యసద్గ్రాహః పుంసాం యన్మాయయా కృతః |
విమోహితధియాం దృష్టస్తస్మై భగవతే నమః || 11 || 203
- స యదానువ్రతః పుంసాం పశుబుద్ధిర్విభిద్యతే |
అన్య ఏష తథాన్యోఽహమితి భేదగతాసతీ || 12 || 204
- స ఏష ఆత్మా స్వపరేత్యబుద్ధిభి -
ర్దురత్యయానుక్రమణో నిరూప్యతే |
ముహ్యంతి యద్వర్తమని వేదవాదినో
బ్రహ్మాదయో హ్యేష భినత్తి మే మతిం || 13 || 205
- యథా భ్రామ్యత్యయో బ్రహ్మన్ స్వయమాకర్షసన్నిధౌ |
తథా మే భిద్యతే చేతశ్చక్రపాణేర్యదృచ్ఛయా || 14 || 206
- నారద ఉవాచ
ఏతావద్భ్రాహ్మణాయోక్త్వా విరరామ మహామతిః |
తం నిర్భర్త్యాస్థ కుపితః స దీనో రాజసేవకః || 15 || 207

- ఆనీయతామరే వేత్రమస్మాకమయశస్కరః |
కులాంగారస్య దుర్బుద్ధేశ్చతుర్థోఽస్యోదితో దమః || 16 || 208
- దైతేయచందనవనే జాతోఽయం కంటకద్రుమః |
యన్మాలోన్మూలపరశోర్విష్ణోర్నాలాయితోఽర్భకః || 17 || 209
- ఇతి తం వివిధోపాయైర్భీషయంస్తర్జనాదిభిః |
ప్రహ్లాదం గ్రాహయామాస త్రివర్గస్యోపపాదనం || 18 || 210
- తత ఏనం గురుర్జ్ఞాత్వా జ్ఞాతజ్ఞేయచతుష్టయం |
దైత్యేంద్రం దర్శయామాస మాతృమృష్టమలంకృతం || 19 || 211
- పాదయోః పతితం బాలం ప్రతినంద్యాశిషాసురః |
పరిష్వజ్య చిరం దోర్భ్యం పరమామాప నిర్వృతిం || 20 || 212
- ఆరోప్యాంకమవస్థ్రాయ మూర్ధన్యశ్రుకలాంబుభిః |
ఆసించన్ వికసద్వక్త్రమిదమాహ యుధిష్ఠిర || 21 || 213
- హిరణ్యకశిపురువాచ
ప్రహ్లాదానూచ్యతాం తాత స్వధీతం కించిదుత్తమం |
కాలేనైతావతాఽఽయుష్మన్ యదశిక్షద్ గురోర్భవాన్ || 22 || 214
- ప్రహ్లాద ఉవాచ
శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం పాదసేవనం |
అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనం || 23 || 215
- ఇతి పుంసార్పితా విష్ణౌ భక్తిశ్చేన్నవలక్షణా |
క్రియతే భగవత్యధ్ధా తన్మన్యేఽధీతముత్తమం || 24 || 216
- నిశమ్యైతత్సుతవచో హిరణ్యకశిపుస్తదా |
గురుపుత్రమువాచేదం రుషా ప్రస్ఫురితాధరః || 25 || 217

బ్రహ్మబంధో కిమేతత్తే విపక్షం శ్రయతాసతా |
అసారం గ్రాహితో బాలో మామనాదృత్య దుర్మతే || 26 || 218

సంతి హ్యసాధవో లోకే దుర్మైత్రాశ్చదృవేషిణః |
తేషాముదేత్యఘం కాలే రోగః పాతకినామివ || 27 || 219

గురుపుత్ర ఉవాచ
న మత్ప్రణీతం న పరప్రణీతం
సుతో వదత్యేష తవేంద్రశత్రో |
నైసర్గికీయం మతిరస్య రాజన్
నియచ్ఛ మన్యుం కదదాః స్మ మా నః || 28 || 220

నారద ఉవాచ
గురుణైవం ప్రతిప్రోక్తో భూయ ఆహాసురః సుతం |
న చేద్గురుముఖీయం తే కుతోఽభద్రాసతీ మతిః || 29 || 221

ప్రహ్లాద ఉవాచ
మతిర్న కృష్టే పరతః స్వతో వా
మిథోఽభిపద్యేత గృహవ్రతానాం |
అదాంతగోభిర్విశతాం తమిస్తం
పునః పునశ్చర్వితచర్వణానాం || 30 || 222

న తే విదుః స్వార్థగతిం హి విష్ణుం
దురాశయా యే బహిరర్థమానినః |
అంధా యథాంధైరుపనీయమానా
వాచీశతంత్యామురుదాన్ని బద్ధాః || 31 || 223

నైషాం మతిస్తావదురుక్రమాంఘ్రిం
స్పృశత్యనర్థాపగమో యదర్థః |

మహీయసాం పాదరజోఽభిషేకం

నిష్కించనానాం న వృణీత యావత్ || 32 ||

224

ఇత్యుక్తోపరతం పుత్రం హిరణ్యకశిపూ రుషా |

అంధీకృతాత్మా స్వోత్సంగాన్నిరస్యత మహీతలే || 33 ||

225

ఆహామర్షరుషావిష్టః కషాయాభూతలోచనః |

వధ్యతామాశ్వయం వధ్యో నిఃసారయత నైర్మతాః || 34 ||

226

అయం మే భ్రాతృహా సోఽయం హిత్వా స్వాన్ సుహృదోఽధమః |

పితృవ్యహంతుర్యః పాదౌ విష్ణోర్దాసవదర్శతి || 35 ||

227

విష్ణోర్వా సాధ్వసౌ కిం ను కరిష్యత్యసమంజసః |

సౌహృదం దుస్త్యజం పిత్రోరహాద్యః పంచహాయనః || 36 ||

228

పరోఽప్యపత్యం హితకృద్యథౌషధం

స్వదేహజోఽప్యామయవత్సతోఽహితః |

భింద్యాత్తదంగం యదుతాత్మనోఽహితం

శేషం సుఖం జీవతి యద్వివర్జనాత్ || 37 ||

229

సర్వైరుపాయైర్హంతవ్యః సంభోజశయనాసనైః |

సుహృల్లింగధరః శత్రుర్మునేర్దుష్టమివేంద్రియం || 38 ||

230

నైర్మతాస్తే సమాదిష్టా భర్తా వై శూలపాణయః |

తిగ్మదంష్ట్రకరాలాస్యాస్తామ్రశ్మశ్రుశిరోరుహాః || 39 ||

231

నదంతో భైరవాన్నాదాంశ్చింధి భింధీతి వాదినః |

ఆసీనం చాహనర్ష శూలైః ప్రహ్లాదం సర్వమర్మసు || 40 ||

232

పరే బ్రహ్మణ్యనిర్దేశ్యే భగవత్యఖిలాత్మని |

యుక్తాత్మన్యఫలా ఆసన్నపుణ్యస్యేవ సత్క్రియాః || 41 ||

233

ప్రయాసేఽపహతే తస్మిన్ దైత్యేంద్రః పరిశంకితః |
చకార తద్వధోపాయాన్నిర్భంధేన యుధిష్ఠిర || 42 || 234

దిగ్గజైర్దండశూకైశ్చ అభిచారావపాతనైః |
మాయాభిః సన్నిరోధైశ్చ గరదానైరభోజనైః || 43 || 235

హిమవాయ్వగ్నిసలిలైః పర్వతాక్రమణైరపి |
న శశాక యదా హంతుమపాపమసురః సుతం |
చింతాం దీర్ఘతమాం ప్రాప్తస్తత్కర్తుం నాభ్యపద్యత || 44 || 236

ఏష మే బహ్వాసాధూక్తో వధోపాయాశ్చ నిర్మితాః |
తైస్తైర్ద్రోహైరసద్ధర్మైర్ముక్తః స్వేనైవ తేజసా || 45 || 237

వర్తమానోఽవిదూరే వై బాలోఽప్యజడధీరయం |
న విస్మరతి మేఽనార్యం శునఃశేప ఇవ ప్రభుః || 46 || 238

అప్రమేయానుభావోఽయమకుతశ్చిద్భయోఽమరః |
నూనమేతద్విరోధేన మృత్యుర్మే భవితా న వా || 47 || 239

ఇతి తచ్చింతయా కించిన్మానశ్రియమధోముఖం |
శండామర్కావౌశనసౌ వివిక్త ఇతి హోచతుః || 48 || 240

జితం త్వయైకేన జగత్త్రయం భ్రువో -
ర్విజృంభణత్రస్తసమస్తధిష్ఠ్యపం |
న తస్య చింత్యం తవ నాథ చక్షుషే
న వై శిశూనాం గుణదోషయోః పదం || 49 || 241

ఇమం తు పాశైర్వరుణస్య బద్ధ్వా
నిధేహి భీతో న పలాయతే యథా |
బుద్ధిశ్చ పుంసో వయసాఽఽర్యసేవయా
యావద్ గురుర్భార్గవ ఆగమిష్యతి || 50 || 242

- తథేతి గురుపుత్రోక్తమనుజ్ఞాయేదమబ్రవీత్ |
ధర్మా హ్యసోఽపదేష్టవ్యా రాజ్ఞాం యే గృహమేధినాం || 51 || 243
- ధర్మమర్థం చ కామం చ నితరాం చానుపూర్వశః |
ప్రహ్లాదాయోచతూ రాజన్ ప్రశ్రితావనతాయ చ || 52 || 244
- యథా త్రివర్గం గురుభిరాత్మనే ఉపశిక్షితం |
న సాధు మేనే తచ్ఛిక్షాం ద్వంద్వారామోపవర్ణితాం || 53 || 245
- యదాఽఽచార్యః పరావృత్తో గృహమేధీయకర్మసు |
వయస్యైర్బాలకైస్తత్ర సోపహూతః కృతక్షణైః || 54 || 246
- అథ తాఞ్ శ్లక్ష్యయా వాచా ప్రత్యాహూయ మహాబుధః |
ఉవాచ విద్వాంస్తన్నిష్ఠాం కృపయా ప్రహసన్నివ || 55 || 247
- తే తు తద్గౌరవాత్సర్వే త్యక్తకీడాపరిచ్ఛదాః |
బాలా న దూషితధియో ద్వంద్వారామేరితేహితైః || 56 || 248
- పర్యుపాసత రాజేంద్ర తన్మ్యస్తహృదయేక్షణాః |
తానాహ కరుణో మైత్రో మహాభాగవతోఽసురః || 57 || 249

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదానుచరితే పంచమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

ప్రహ్లాద ఉవాచ

కౌమార ఆచరేత్ప్రాజ్ఞో ధర్మాన్ భాగవతానిహ |

దుర్లభం మానుషం జన్మ తదవ్యధ్రువమర్థదం || 1 ||

250

యథా హి పురుషస్యేహ విష్ణోః పాదోపసర్పణం |

యదేష సర్వభూతానాం ప్రియ ఆత్మేశ్వరః సుహృత్ || 2 ||

251

సుఖమైంద్రియకం దైత్యా దేహయోగేన దేహినాం |

సర్వత్ర లభ్యతే దైవాద్యథా దుఃఖమయత్నతః || 3 ||

252

తత్ప్రయాసో న కర్తవ్యో యత ఆయుర్వ్యయః పరం |

న తథా విందతే క్షేమం ముకుందచరణాంబుజం || 4 ||

253

తతో యతేత కుశలః క్షేమాయ భయమాశ్రితః |

శరీరం పౌరుషం యావన్న విపద్యేత పుష్కలం || 5 ||

254

పుంసో వర్షశతం హ్యాయుస్తదర్థం చాజితాత్మనః |

నిష్కలం యదసౌ రాత్ర్యాం శేతేఽంధం ప్రాపితస్తమః || 6 ||

255

ముగ్ధస్య బాల్యే కౌమారే క్రీడతో యాతి వింశతిః |

జరయా గ్రస్తదేహస్య యాత్యకల్పస్య వింశతిః || 7 ||

256

- దురాపూరేణ కామేన మోహేన చ బలీయసా |
శేషం గృహేషు సక్తస్య ప్రమత్తస్యాపయాతి హి || 8 || 257
- కో గృహేషు పుమాన్సక్తమాత్మానమజితేంద్రియః |
స్నేహపాశైర్ద్వైధైర్బద్ధముత్సహేత విమోచితుం || 9 || 258
- కో న్వర్థతృష్ణాం విసృజేత్ ప్రాణేభ్యోఽపి య ఈప్సితః |
యం క్రీణాత్యసుభిః ప్రేష్టైస్తస్కరః సేవకో వణిక్ || 10 || 259
- కథం ప్రియాయా అనుకంపితాయాః
సంగం రహస్యం రుచిరాంశ్చ మంత్రాన్ |
సుహృత్సు చ స్నేహసితః శిశూనాం
కలాక్షరాణామనురక్తచిత్తః || 11 || 260
- పుత్రాన్స్మరంతా దుహితృర్హృదయ్యా
భ్రాతృన్ స్వస్వార్వా పితరౌ చ దీనౌ |
గృహాన్ మనోజ్ఞోరుపరిచ్ఛదాంశ్చ
వృత్తీశ్చ కుల్యాః పశుభృత్యవర్గాన్ || 12 || 261
- త్యజేత కోశస్కృద్దివేహమానః
కర్మాణి లోభాదవితృప్తకామః |
ఔపస్థ్యజైహ్వ్యం బహు మన్యమానః
కథం విరజ్యేత దురంతమోహః || 13 || 262
- కుటుంబపోషాయ వియన్ నిజాయు -
ర్న బుధ్యతేఽర్థం విహతం ప్రమత్తః |
సర్వత్ర తాపత్రయదుఃఖితాత్మా
నిర్విద్యతే న స్వకుటుంబరామః || 14 || 263

విత్తేషు నిత్యాభినివిష్టచేతా

విద్వాంశ్చ దోషం పరవిత్తహర్తుః |

ప్రేత్యేహ చాథాప్యజితేంద్రియస్త -

దశాంతకామో హరతే కుటుంబీ || 15 ||

264

విద్వానపీత్థం దనుజాః కుటుంబం

పుష్టన్స్వలోకాయ న కల్పతే వై |

యః స్వీయపారక్యవిభిన్నభావ -

స్తమః ప్రపద్యేత యథా విమూఢః || 16 ||

265

యతో న కశ్చిత్ క్వ చ కుత్రచిద్ వా

దీనః స్వమాత్మానమలం సమర్థః |

విమోచితుం కామదృశాం విహార -

క్రీడామృగో యన్నిగడో విసర్గః || 17 ||

266

తతో విదూరాత్ పరిహృత్య దైత్యా

దైత్యేషు సంగం విషయాత్మకేషు |

ఉపేత నారాయణమాదిదేవం

స ముక్తసంగైరిషితోఽపవర్గః || 18 ||

267

న హ్యచ్యుతం ప్రీణయతో బహ్వయాసోఽసురాత్మజాః |

ఆత్మత్వాత్ సర్వభూతానాం సిద్ధత్వాదిహ సర్వతః || 19 ||

268

పరావరేషు భూతేషు బ్రహ్మాంతస్థావరాదిషు |

భౌతికేషు వికారేషు భూతేష్వథ మహత్సు చ || 20 ||

269

గుణేషు గుణసామ్యే చ గుణవ్యతికరే తథా |

ఏక ఏవ పరో హ్యత్మా భగవాన్శ్వరోఽవ్యయః || 21 ||

270

- ప్రత్యగాత్మస్వరూపేణ దృశ్యరూపేణ చ స్వయం ।
వ్యాప్యవ్యాపకనిర్దేశ్యో హ్యనిర్దేశ్యోఽవికల్పితః ॥ 22 ॥ 271
- కేవలానుభవానందస్వరూపః పరమేశ్వరః ।
మాయయాంతర్విజ్ఞైశ్వర్య ఈయతే గుణసర్గయా ॥ 23 ॥ 272
- తస్మాత్ సర్వేషు భూతేషు దయాం కురుత సౌహృదం ।
ఆసురం భావమున్ముచ్య యయా తుష్యత్యథోక్షజః ॥ 24 ॥ 273
- తుష్టే చ తత్ర కిమలభ్యమనంత ఆద్యే
కిం తైర్గుణవ్యతికరాదిహ యే స్వసిద్ధాః ।
ధర్మాదయః కిమగుణేన చ కాంక్షితేన
సారంజుషాం చరణయోరుపగాయతాం నః ॥ 25 ॥ 274
- ధర్మార్థకామ ఇతి యోఽభిహితస్త్రివర్గ
ఈక్షా త్రయీ నయదమౌ వివిధా చ వార్తా ।
మన్యే తదేతదఖిలం నిగమస్య సత్యం
స్వాత్మార్పణం స్వసుహృదః పరమస్య పుంసః ॥ 26 ॥ 275
- జ్ఞానం తదేతదమలం దురవాపమాహ
నారాయణో నరసఖః కిల నారదాయ ।
ఏకాంతినాం భగవతస్తదకించనానాం
పాదారవిందరజసాఽఽప్లుతదేహినాం స్యాత్ ॥ 27 ॥ 276
- శ్రుతమేతన్మయా పూర్వం జ్ఞానం విజ్ఞానసంయుతం ।
ధర్మం భాగవతం శుద్ధం నారదాద్ దేవదర్శనాత్ ॥ 28 ॥ 277
- దైత్యపుత్రా ఊచుః
ప్రహ్లాద త్వం వయం చాపి నర్తేఽన్యం విద్యుహే గురుం ।
ఏతాభ్యాం గురుపుత్రాభ్యాం బాలానామపి హీశ్వరౌ ॥ 29 ॥ 278

బాలస్యాంతఃపురస్థస్య మహత్సంగో దురన్వయః |

భింధి నః సంశయం సౌమ్య స్యాచ్ఛేద్విశ్రంభకారణం || 30 ||

279

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదానుచరితే షష్ఠోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే సప్తమోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

ఏవం దైత్యసుతైః పృష్టో మహాభాగవతోఽసురః |

ఉవాచ స్మయమానస్తాన్స్మరన్ మదనుభాషితం ॥ 1 ॥

280

ప్రహ్లాద ఉవాచ

పితరి ప్రస్థితేఽస్మాకం తపసే మందరాచలం |

యుద్ధోద్యమం పరం చక్రుర్విబుధా దానవాన్ప్రతి ॥ 2 ॥

281

పిపీలికైరహిరివ దిష్ట్యా లోకోపతాపనః |

పాపేన పాపోఽభక్షీతి వాదినో వాసవాదయః ॥ 3 ॥

282

తేషామతిబలోద్యోగం నిశమ్యాసురయూథపాః |

వధ్యమానాః సురైర్భీతా దుద్రువుః సర్వతోదిశం ॥ 4 ॥

283

కలత్రపుత్రమిత్రాప్తాన్సహస్పశుపరిచ్ఛదాన్ |

నావేక్ష్యమాణాస్త్వరితాః సర్వే ప్రాణపరీప్సవః ॥ 5 ॥

284

వ్యలుంపన్ రాజశిబిరమమరా జయకాంక్షిణః |

ఇంద్రస్తు రాజమహిషీం మాతరం మమ చాగ్రహీత్ ॥ 6 ॥

285

నీయమానాం భయోద్విగ్నాం రుదతీం కురరీమివ |

యదృచ్ఛయాఽగతస్తత్ర దేవర్షిర్దదృశే పథి ॥ 7 ॥

286

- ప్రాహ మైనాం సురపతే నేతుమర్హస్యనాగసం ।
ముంచ ముంచ మహాభాగ సతీం పరపరిగ్రహం ॥ 8 ॥ 287
- ఇంద్ర ఉవాచ
ఆస్తేఽస్యా జఠరే వీర్యమవిషహ్యం సురద్విషః ।
ఆస్యతాం యావత్ప్రసవం మోక్ష్యేఽర్థపదవీం గతః ॥ 9 ॥ 288
- నారద ఉవాచ
అయం నిష్కిల్బిషః సాక్షాన్మహాభాగవతో మహాన్ ।
త్వయా న ప్రాప్స్యతే సంస్థామనంతానుచరో బలీ ॥ 10 ॥ 289
- ఇత్యుక్తస్తాం విహాయేంద్రో దేవర్షేర్మానయన్వచః ।
అనంతప్రియభక్త్యైనాం పరిక్రమ్య దివం యయౌ ॥ 11 ॥ 290
- తతో నో మాతరమృషిః సమానీయ నిజాశ్రమం ।
ఆశ్వాస్యేహోష్యతాం వత్సే యావత్ తే భర్తురాగమః ॥ 12 ॥ 291
- తథేత్యవాత్సీద్ దేవర్షేరంతి సాప్యకుతోభయా ।
యావద్ దైత్యపతిర్హోరాత్ తపసో న న్యవర్తత ॥ 13 ॥ 292
- ఋషిం పర్యచరత్ తత్ర భక్త్యా పరమయా సతీ ।
అంతర్వత్నీ స్వగర్భస్య క్షేమాయేచ్ఛాప్రసూతయే ॥ 14 ॥ 293
- ఋషిః కారుణికస్తస్యాః ప్రాదాదుభయమీశ్వరః ।
ధర్మస్య తత్త్వం జ్ఞానం చ మామప్యుద్దిశ్య నిర్మలం ॥ 15 ॥ 294
- తత్తు కాలస్య దీర్ఘత్వాత్ స్త్రీత్వాన్మాతుస్తిరోదధే ।
ఋషిణానుగృహీతం మాం నాధునాప్యజహాత్ స్మృతిః ॥ 16 ॥ 295
- భవతామపి భూయాన్మే యది శ్రద్ధధతే వచః ।
వైశారదీ ధీః శ్రద్ధాతః స్త్రీబాలానాం చ మే యథా ॥ 17 ॥ 296

- జన్మాద్యాః షడిమే భావా దృష్టా దేహస్య నాత్మనః |
ఫలానామివ వృక్షస్య కాలేనేశ్వరమూర్తినా || 18 || 297
- ఆత్మా నిత్యోఽవ్యయః శుద్ధ ఏకః క్షేత్రజ్ఞ ఆశ్రయః |
అవిక్రియః స్వదృగ్ హేతుర్వాపకోఽసంగ్యనావృతః || 19 || 298
- ఏతైర్ద్వాదశభిర్విద్వానాత్మనో లక్షణైః పరైః |
అహం మమేత్యసద్భావం దేహదౌ మోహజం త్యజేత్ || 20 || 299
- స్వర్ణం యథా గ్రావసు హేమకారః
క్షేత్రేషు యోగైస్తదభిజ్ఞ ఆప్నుయాత్ |
క్షేత్రేషు దేహేషు తథాఽఽత్మయోగై -
రధ్యాత్మవిద్ బ్రహ్మగతిం లభేత్ || 21 || 300
- అష్టా ప్రకృతయః ప్రోక్తాస్తయ ఏవ హి తద్ గుణాః |
వికారాః షోడశాచార్యైః పుమానేకః సమన్వయాత్ || 22 || 301
- దేహస్తు సర్వసంఘాతో జగత్ తస్థురితి ద్విధా |
అత్రైవ మృగ్యః పురుషో నేతి నేతీత్యతత్యజన్ || 23 || 302
- అన్వయవ్యతిరేకేణ వివేకేనోశతాఽఽత్మనా |
సర్గస్థానసమామ్నాయైర్విమృశద్భిరసత్వరైః || 24 || 303
- బుద్ధేర్జాగరణం స్వప్నః సుషుప్తిరితి వృత్తయః |
తా యేనైవానుభూయంతే సోఽధ్యక్షః పురుషః పరః || 25 || 304
- ఏభిస్త్రివర్ణైః పర్యస్తైర్బుద్ధిభేదైః క్రియోద్భవైః |
స్వరూపమాత్మనో బుద్ధ్యేద్ గంధైర్వాయుమివాన్వయాత్ || 26 || 305
- ఏతద్ద్వారో హి సంసారో గుణకర్మనిబంధనః |
అజ్ఞానమూలోఽపార్థోఽపి పుంసః స్వప్న ఇవేష్యతే || 27 || 306

- తస్మాద్భవద్భిః కర్తవ్యం కర్మణాం త్రిగుణాత్మనాం |
బీజనిర్వరణం యోగః ప్రవాహోపరమో ధియః || 28 || 307
- తత్రోపాయసహస్రాణామయం భగవతోదితః |
యదీశ్వరే భగవతి యథా యైరంజసా రతిః || 29 || 308
- గురుశుశ్రూషయా భక్త్యా సర్వలభార్పణేన చ |
సంగేన సాధుభక్తానామీశ్వరారాధనేన చ || 30 || 309
- శ్రద్ధయా తత్కథాయాం చ కీర్తనైర్గుణకర్మణాం |
తత్పాదాంబురుహధ్యానాత్ తల్లింగేక్షార్హణాదిభిః || 31 || 310
- హరిః సర్వేషు భూతేషు భగవానాస్త ఈశ్వరః |
ఇతి భూతాని మనసా కామైస్త్విః సాధు మానయేత్ || 32 || 311
- ఏవం నిర్జితషడ్వర్తైః క్రియతే భక్తిరీశ్వరే |
వాసుదేవే భగవతి యయా సంలభతే రతిం || 33 || 312
- నిశమ్య కర్మాణి గుణానతుల్యాన్
వీర్యాణి లీలాతనుభిః కృతాని |
యదాతిహర్షోత్పలకాశ్రుగద్గదం
ప్రోత్కంఠ ఉద్ధాయతి రౌతి నృత్యతి || 34 || 313
- యదా గ్రహగ్రస్త ఇవ క్వచిద్ధస -
త్యాక్రందతే ధ్యాయతి వందతే జనం |
ముహూః శ్వసన్వక్తి హరే జగత్పతే
నారాయణేత్యాత్మమతిర్గతత్రపః || 35 || 314
- తదా పుమాన్ముక్తసమస్తబంధన -
స్తద్భావభావానుకృతాశయాకృతిః |

నిర్దగ్ధబీజానుశయో మహీయసా

భక్తిప్రయోగేణ సమేత్యధోక్షజం || 36 ||

315

అధోక్షజాలంభమిహాశుభాత్మనః

శరీరిణః సంసృతిచక్రశాతనం |

తద్ బ్రహ్మనిర్వాణసుఖం విదుర్బుధా -

స్తతో భజధ్వం హృదయే హృదీశ్వరం || 37 ||

316

కోఽతిప్రయాసోఽసురబాలకా హరే -

రుపాసనే స్వే హృది చిద్రవత్ సతః |

స్వస్యాత్మనః సఖ్యురశేషదేహినాం

సామాన్యతః కిం విషయోపపాదనైః || 38 ||

317

రాయః కలత్రం పశవః సుతాదయో

గృహో మహీ కుంజరకోశభూతయః |

సర్వేఽర్థకామాః క్షణభంగురాయుషః

కుర్వంతి మర్త్యస్య కియత్ ప్రియం చలాః || 39 ||

318

ఏవం హి లోకాః క్రతుభిః కృతా అమీ

క్షయిష్టవః సాతిశయా న నిర్మలాః |

తస్మాదదృష్టశ్రుతదూషణం పరం

భక్త్యైకయేశం భజతాత్మలబ్ధయే || 40 ||

319

యదధ్యర్థ్యేహ కర్మాణి విద్వన్మాన్యసకృన్నరః |

కరోత్యతో విపర్యాసమమోఘం విందతే ఫలం || 41 ||

320

సుఖాయ దుఃఖమోక్షాయ సంకల్ప ఇహ కర్మిణః |

సదాఽఽప్నోతీహయా దుఃఖమనీహయాః సుఖావృతః || 42 ||

321

- కామాన్కామయతే కామ్యైర్యదర్థమిహ పూరుషః |
స వై దేహస్తు పారక్యో భంగురో యాత్యుపైతి చ || 43 || 322
- కిము వ్యవహితాపత్యదారాగారధనాదయః |
రాజ్యం కోశగజామాత్యభృత్యాష్టా మమతాస్పదాః || 44 || 323
- కిమేతైరాత్మనస్తుచ్చైః సహ దేహేన నశ్వరైః |
అనర్థైరర్థసంకాశైర్నిత్యానందమహోదధేః || 45 || 324
- నిరూప్యతామిహ స్వార్థః కియాందేహభృతోఽసురాః |
నిషేకాదిష్వవస్థాసు క్లిశ్యమానస్య కర్మభిః || 46 || 325
- కర్మాణ్యారభతే దేహీ దేహేనాత్మానువర్తినా |
కర్మభిస్తనుతే దేహముభయం త్వవివేకతః || 47 || 326
- తస్మాదర్థాశ్చ కామాశ్చ ధర్మాశ్చ యదపాశ్రయాః |
భజతానీహయాఽఽత్మానమనీహం హరిమీశ్వరం || 48 || 327
- సర్వేషామపి భూతానాం హరిరాత్మేశ్వరః ప్రియః |
భూతైర్మహద్భిః స్వకృతైః కృతానాం జీవసంజ్ఞితః || 49 || 328
- దేవోఽసురో మనుష్యో వా యక్షో గంధర్వ ఏవ చ |
భజన్ ముకుందచరణం స్వస్తిమాన్ స్యాద్ యథా వయం || 50 || 329
- నాలం ద్విజత్వం దేవత్వమృషిత్వం వాసురాత్మజాః |
ప్రీణనాయ ముకుందస్య న వృత్తం న బహుజ్ఞతా || 51 || 330
- న దానం న తపో నేజ్యా న శౌచం న వ్రతాని చ |
ప్రీయతేఽమలయా భక్త్యా హరిరన్యద్ విడంబనం || 52 || 331
- తతో హరౌ భగవతి భక్తిం కురుత దానవాః |
ఆత్మైషమ్యేన సర్వత్ర సర్వభూతాత్మనీశ్వరే || 53 || 332

దైతేయా యక్షరక్షాంసి స్త్రియః శూద్రా వ్రజౌకసః |

ఖగా మృగాః పాపజీవాః సంతి హ్యచ్యుతతాం గతాః || 54 ||

333

ఏతావానేవ లోకేఽస్మిన్పుంసః స్వార్థః పరః స్మృతః |

ఏకాంతభక్తిర్గోవిందే యత్ సర్వత్ర తదీక్షణం || 55 ||

334

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదానుచరితే దైత్యపుత్రానుశాసనం

నామ సప్తమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

అథ దైత్యసుతాః సర్వే శ్రుత్వా తదనువర్ణితం |
జగృహుర్నిరవద్యత్వాన్నైవ గుర్వనుశిక్షితం || 1 ||

335

అథాచార్యసుతస్తేషాం బుద్ధిమేకాంతసంస్థితాం |
ఆలక్ష్య భీతస్త్వరితో రాజ్ఞ ఆవేదయద్ యథా || 2 ||

336

శ్రుత్వా తదప్రియం దైత్యో దుఃసహం తనయానయం |
కోపావేశచలద్ధాత్రః పుత్రం హంతుం మనో దధే || 3 ||

337

క్షిప్త్వా పరుషయా వాచా ప్రహ్లాదమతదర్హణం |
ఆహేక్షమాణః పాపేన తిరశ్చినేన చక్షుషా || 4 ||

338

ప్రశ్రయావనతం దాంతం బద్ధాంజలిమవస్థితం |
సర్పః పదాహత ఇవ శ్వసన్ప్రకృతిదారుణః || 5 ||

339

హే దుర్వివేచిత మందాత్మన్ములభేదకరాధమ |
స్తబ్ధం మచ్చాసనోద్ధూతం నేష్యే త్వాద్య యమక్షయం || 6 ||

340

కుద్ధస్య యస్య కంపంతే త్రయో లోకాః సహేశ్వరాః |
తస్య మేఽభీతవన్మూఢ శాసనం కిం బలోఽత్యగాః || 7 ||

341

ప్రహ్లాద ఉవాచ

న కేవలం మే భవతశ్చ రాజన్

స వై బలం బలినాం చాపరేషాం ।

పరేఽవరేఽమీ స్థిరజంగమా యే

బ్రహ్మాదయో యేన వశం ప్రణీతాః ॥ 8 ॥

342

స ఈశ్వరః కాల ఉరుక్రమోఽసా -

వోజఃసహఃసత్త్వబలేంద్రియాత్మా ।

స ఏవ విశ్వం పరమః స్వశక్తిభిః

సృజత్యవత్యత్తి గుణత్రయేశః ॥ 9 ॥

343

జహ్యోసురం భావమిమం త్వమాత్మనః

సమం మనో ధత్స్వ న సంతి విద్విషః ।

ఋతేఽజితాదాత్మన ఉత్పథస్థితాత్

తద్ధి హ్యనంతస్య మహత్ సమర్థణం ॥ 10 ॥

344

దస్యాన్పురా షణ్ణ విజిత్య లుంపతో

మన్యంత ఏకే స్వజితా దిశో దశ ।

జితాత్మనో జ్ఞస్య సమస్య దేహినాం

సాధోః స్వమోహప్రభవాః కుతః పరే ॥ 11 ॥

345

హిరణ్యకశిపురువాచ

వ్యక్తం త్వం మర్తుకామోఽసి యోఽతిమాత్రం వికత్తసే ।

ముమూర్షాణాం హి మందాత్మన్ నను స్యుర్విప్లవా గిరః ॥ 12 ॥

346

యస్త్యయా మందభాగ్యోక్తో మదన్యో జగదీశ్వరః ।

క్వాసౌ యది స సర్వత్ర కస్మాత్ స్తంభే న దృశ్యతే ॥ 13 ॥

347

సోఽహం వికత్తమానస్య శిరః కాయాద్ధరామి తే ।

గోపాయేత హరిస్తాద్య యస్తే శరణమీప్సితం ॥ 14 ॥

348

ఏవం దురుక్షైర్ముహూరర్దయన్రుషౌ

సుతం మహాభాగవతం మహాసురః |

ఖడ్గం ప్రగృహ్యోత్పతితో వరాసనాత్

స్తంభం తతాడాతిబలః స్వముష్టినా || 15 ||

349

తదైవ తస్మిన్ నినదోఽతిభీషణో

బభూవ యేనాండకటాహమస్ఫుటత్ |

యం వై స్వధిష్ఠ్యోపగతం త్వజాదయః

శ్రుత్వా స్వధామాప్యయమంగ మేనిరే || 16 ||

350

స విక్రమన్ పుత్రవధేష్పురోజసా

నిశమ్య నిర్ఘోదమపూర్వమద్భుతం |

అంతఃసభాయాం న దదర్శ తత్పదం

వితత్రసుర్యేన సురారియూథపాః || 17 ||

351

సత్యం విధాతుం నిజభృత్యభాషితం

వ్యాప్తిం చ భూతేష్వఖిలేషు చాత్మనః |

అదృశ్యతాత్యద్భుతరూపముద్వహన్

స్తంభే సభాయాం న మృగం న మానుషం || 18 ||

352

స సత్త్వమేనం పరితోఽపి పశ్యన్

స్తంభస్య మధ్యాదను నిర్జిహానం |

నాయం మృగో నాపి నరో విచిత్ర -

మహో కిమేతన్నమృగేంద్రరూపం || 19 ||

353

మీమాంసమానస్య సముత్థితోఽగ్రతో

నృసింహరూపస్తదలం భయానకం |

ప్రతప్తచామీకరచండలోచనం

స్ఫురత్సటాకేసరజృంభితాననం || 20 ||

354

కరాలదంష్ట్రం కరవాలచంచల -

క్షురాంతజిహ్వం భ్రుకుటీముఖోల్బణం ।

స్తభోర్ధ్వకర్ణం గిరికందరాద్భుత -

వ్యాతాస్యనాసం హనుభేదభీషణం ॥ 21 ॥

355

దివిస్పృశత్కాయమదీర్ఘపీవర -

గ్రీవోరువక్షఃస్థలమల్పమధ్యమం ।

చంద్రాంశుగౌరైశ్చురితం తనూరుహై -

ర్విష్వగుభ్రజానీకశతం నఖాయుధం ॥ 22 ॥

356

దురాసదం సర్వనిజేతరాయుధ -

ప్రవేకవిద్రావితదైత్యదానవం ।

ప్రాయేణ మేఽయం హరిణోరుమాయినా

వధః స్మృతోఽనేన సముద్యతేన కిం ॥ 23 ॥

357

ఏవం బ్రువంస్త్యభ్యపతద్ గదాయుధో

నదన్ నృసింహం ప్రతి దైత్యకుంజరః ।

అలక్ష్మితోఽగ్నౌ పతితః పతంగమో

యథా నృసింహౌజసి సోఽసురస్తదా ॥ 24 ॥

358

న తద్ విచిత్రం ఖలు సత్త్వధామని

స్వతేజసా యో ను పురాపిబత్ తమః ।

తతోఽభిపద్యాభ్యహనన్మహాసురో

రుషా నృసింహం గదయోరువేగయా ॥ 25 ॥

359

తం విక్రమంతం సగదం గదాధరో

మహోరగం తార్క్ష్యసుతో యథాగ్రహీత్ ।

స తస్య హస్తోత్కలితస్తదాసురో

విక్రీడతో యద్వదహిర్గరుత్మతః ॥ 26 ॥

360

అసాధ్వమన్యంత హృతౌకసోఽమరా

ఘనచ్ఛదా భారత సర్వధిష్ఠ్యపాః |

తం మన్యమానో నిజవీర్యశంకితం

యద్ధస్తముక్తో నృహరిం మహాసురః |

పునస్తమాసజ్జత ఖడ్గచర్మణీ

ప్రగృహ్య వేగేన జితశ్రమో మృధే || 27 ||

361

తం శ్యేనవేగం శతచంద్రవర్తభి -

శ్చరంతమచ్ఛిద్రముపర్యధో హరిః |

కృత్వాట్టహాసం ఖరముత్స్వనోల్బణం

నిమీలితాక్షం జగృహే మహాజవః || 28 ||

362

విష్వక్సురంతం గ్రహణాతురం హరి -

ర్వాలో యథాఽఽఖుం కులిశాక్షతత్వచం |

ద్వార్యూర ఆపాత్య దదార లీలయా

నఖైర్యథాహిం గరుడో మహావిషం || 29 ||

363

సంరంభదుష్పేక్ష్యకరాలలోచనో

వ్యాత్తాననాంతం విలిహన్స్వజిహ్వయా |

అస్సగ్లవాక్తారుణకేసరాననో

యథాంత్రమాలీ ద్విపహత్యయా హరిః || 30 ||

364

నఖాంకురోత్పాటితహృత్సరోరుహం

విసృజ్య తస్యానుచరానుదాయుధాన్ |

అహన్ సమంతాన్నఖశస్త్రపార్షి భి -

ర్దోర్దండయాథోఽనుపథాన్ సహస్రశః || 31 ||

365

సటావధూతా జలదాః పరాపతన్

గ్రహాశ్చ తద్దృష్టివిముష్టరోచిషః |

అంభోధయః శ్వాసహతా విచుక్లుభు -

ర్నిర్ధ్రాదభీతా దిగిభా విచుక్రుశుః || 32 ||

366

ద్యౌస్తత్సతోత్తిష్టవిమానసంకులా

ప్రోత్సర్పత క్షా చ పదాతిపీడితా |

శైలాః సముత్పేతురముష్య రంహసా

తత్తేజసా ఖం కకుభో న రేజిరే || 33 ||

367

తతః సభాయాముపవిష్టముత్తమే

నృపాసనే సంభృతతేజసం విభుం |

అలక్ష్మితద్వైరథమత్యమర్షణం

ప్రచండవక్త్రం న బభాజ కశ్చన || 34 ||

368

నిశామ్య లోకత్రయమస్తకజ్వరం

తమాదిదైత్యం హరిణా హతం మృధే |

ప్రహర్షవేగోత్కలితాననా ముహుః

ప్రసూనవర్జైర్వృషుః సురస్త్రియః || 35 ||

369

తదా విమానావలిభిర్నభస్తలం

దిదృక్షతాం సంకులమాస నాకినాం |

సురానకా దుందుభయోఽథ జఘ్నిరే

గంధర్వముఖ్యా నన్యతుర్జగుః స్త్రియః || 36 ||

370

తత్రోపవ్రజ్య విబుధా బ్రహ్మాంద్రగిరిశాదయః |

ఋషయః పితరః సిద్ధా విద్యాధరమహోరగాః || 37 ||

371

మనవః ప్రజానాం పతయో గంధర్వాప్సరచారణాః |

యక్షాః కింపురుషాస్తాత వేతాలాః సిద్ధకిన్నరాః || 38 ||

372

తే విష్ణుపార్షదాః సర్వే సునందకుముదాదయః |
 మూర్ధ్ని బద్ధాంజలిపుటా ఆసీనం తీవ్రతేజసం |
 ఈడిరే నరశార్దులం నాతిదూరచరాః పృథక్ || 39 ||

373

బ్రహ్మోవాచ
 నతోఽస్మ్యనంతాయ దురంతశక్తయే
 విచిత్రవీర్యాయ పవిత్రకర్మణే |
 విశ్వస్య సర్గస్థితిసంయమాన్ గుణైః
 స్వలీలయా సందధతేఽవ్యయాత్మనే || 40 ||

374

శ్రీరుద్ర ఉవాచ
 కోపకాలో యుగాంతస్తే హతోఽయమసురోఽల్పకః |
 తత్సుతం పాహ్యుపస్మతం భక్తం తే భక్తవత్సల || 41 ||

375

ఇంద్ర ఉవాచ
 ప్రత్యానీతాః పరమ భవతా త్రాయతా నః స్వభాగా
 దైత్యాక్రాంతం హృదయకమలం త్వద్గృహం ప్రత్యబోధి |
 కాలగ్రస్తం కియదిదమహో నాథ శుశ్రూషతాం తే
 ముక్తిస్తేషాం న హి బహుమతా నారసింహాపరైః కిం || 42 ||

376

ఋషయ ఉచుః
 త్వం నస్తపః పరమమాత్మ యదాత్మతేజో
 యేనేదమాదిపురుషాత్మగతం ససర్జ |
 తద్ విప్రలుప్తమమునాద్య శరణ్యపాల
 రక్షాగృహీతవపుషా పునరన్వమంస్థాః || 43 ||

377

పితర ఉచుః
 శ్రాద్ధాని నోఽధిబుభుజే ప్రసభం తనూజై -
 ర్దత్తాని తీర్థసమయేఽప్యపిబత్ తిలాంబు |

తస్యోదరాన్నఖవిదీర్ణవపాద్ య ఆర్చ్ఛత్
తస్మై నమో నృహరయేఽఖిలధర్మగోప్తే || 44 ||

378

సిద్ధా ఊచుః
యో నో గతిం యోగసిద్ధామసాధు -
రహార్షీద్ యోగతపోబలేన |
నానాదర్పం తం నఖైర్నిర్దదార
తస్మై తుభ్యం ప్రణతాః స్మృ నృసింహ || 45 ||

379

విద్యాధరా ఊచుః
విద్యాం పృథగ్ధారణయానురాధ్ధాం
న్యషేధదజ్ఞో బలవీర్యదృప్తః |
స యేన సంఖ్యే పశువద్ధతస్తం
మాయాన్మసింహం ప్రణతాః స్మ నిత్యం || 46 ||

380

నాగా ఊచుః
యేన పాపేన రత్నాని స్తీరత్నాని హృతాని నః |
తద్వక్షఃపాటనేనాసాం దత్తానంద నమోఽస్తు తే || 47 ||

381

మనవ ఊచుః
మనవో వయం తవ నిదేశకారిణో
దితిజేన దేవ పరిభూతసేతవః |
భవతా ఖిలః స ఉపసంహృతః ప్రభో
కరవామ తే కిమనుశాధి కింకరాన్ || 48 ||

382

ప్రజాపతయ ఊచుః
ప్రజేశా వయం తే పరేశాభిసృష్టా
న యేన ప్రజా వై సృజామో నిషిద్ధాః |

స ఏష త్వయా భిన్నవక్షా ను శేతే

జగన్మంగలం సత్త్వమూర్తేఽవతారః || 49 ||

383

గంధర్వా ఊచుః

వయం విభో తే నటనాట్యగాయకా

యేనాత్మసాద్ వీర్యబలౌజసా కృతాః |

స ఏష నీతో భవతా దశామిమాం

కిముత్పథస్థః కుశలాయ కల్పతే || 50 ||

384

చారణా ఊచుః

హరే తవాంఘ్రిపంకజం భవాపవర్గమాశ్రితాః |

యదేష సాధుహృచ్చయస్త్యయాసురః సమాపితః || 51 ||

385

యక్షా ఊచుః

వయమనుచరముఖ్యాః కర్మభిస్తే మనోజ్ఞైః -

స్త ఇహ దితిసుతేన ప్రాపితా వాహకత్వం |

స తు జనపరితాపం తత్కృతం జానతా తే

నరహర ఉపనీతః పంచతాం పంచవింశ || 52 ||

386

కింపురుషా ఊచుః

వయం కింపురుషాస్త్యం తు మహాపురుష ఈశ్వరః |

అయం కుపురుషో నష్టో ధిక్కృతః సాధుభిర్యదా || 53 ||

387

వైతాలికా ఊచుః

సభాసు సత్రేషు తవామలం యశో

గీత్వా సపర్యాం మహతీం లభామహే |

యస్తాం వ్యనైషీద్ భృశమేష దుర్జనో

దిష్ట్యా హతస్తే భగవన్యథాఽఽమయః || 54 ||

388

కిన్నరా ఊచుః

వయమీశ కిన్నరగణాస్తవానుగా

దితిజేన విష్ణిమమునాను కారితాః |

భవతా హరే స వృజినోఽవసాదితో

నరసింహ నాథ విభవాయ నో భవ || 55 ||

389

విష్ణుపార్షదా ఊచుః

అద్యైతద్ధరినరరూపమద్భుతం తే

దృష్టం నః శరణద సర్వలోకశర్మ |

సోఽయం తే విధికర ఈశ విప్రశప్త -

స్తస్యేదం నిధనమనుగ్రహాయ విద్యుః || 56 ||

390

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదానుచరితే దైత్యరాజవధే

నరసింహస్తవో నామ అష్టమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

ఏవం సురాదయః సర్వే బ్రహ్మరుద్రపురఃసరాః |
నోఽపైతుమశకన్మన్యసంరంభం సుదురాసదం || 1 ||

391

సాక్షాచ్ఛ్రీః ప్రేషితా దేవైర్దృష్ట్యా తన్మహాదద్భుతం |
అదృష్టాశ్రుతపూర్వత్వాత్ సా నోపేయాయ శంకితా || 2 ||

392

ప్రహ్లాదం ప్రేషయామాస బ్రహ్మవస్థితమంతికే |
తాత ప్రశమయోపేహి స్వపిత్రే కుపితం ప్రభుం || 3 ||

393

తథేతి శనకై రాజన్మహాభాగవతోఽర్చకః |
ఉపేత్య భువి కాయేన ననామ విధృతాంజలిః || 4 ||

394

స్వపాదమూలే పతితం తమర్భకం
విలోక్య దేవః కృపయా పరిప్లుతః |
ఉత్థాప్య తచ్ఛీర్ష్యదధాత్ కరాంబుజం
కాలాహివిత్రస్తధియాం కృతాభయం || 5 ||

395

స తత్కరస్పర్శధుతాఖిలాశుభః
సపద్యభివ్యక్తపరాత్మదర్శనః |
తత్పాదపద్మం హృది నిర్వృతో దధౌ
హృష్యత్తనుః క్లిన్నహృదశ్రులోచనః || 6 ||

396

అస్తౌషీద్ధరిమేకాగ్రమనసా సుసమాహితః |
ప్రేమగద్గదయా వాచా తన్వ్యస్తహృదయేక్షణః || 7 ||

397

ప్రహ్లాద ఉవాచ
బ్రహ్మాదయః సురగణా మునయోఽథ సిద్ధాః
సత్త్వైకతానమతయో వచసాం ప్రవాహైః |
నారాధితుం పురుగుణైరధునాపి పిప్రుః
కిం తోష్టుమర్హతి స మే హారిరుగ్రజాతేః || 8 ||

398

మన్యే ధనాభిజనరూపతపఃశ్రుతౌజ -
స్తేజఃప్రభావబలపౌరుషబుద్ధియోగాః |
నారాధనాయ హి భవంతి పరస్య పుంసో
భక్త్యా తుతోష భగవాన్గజయూథపాయ || 9 ||

399

విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ -
పాదారవిందవిముఖాచ్ఛ్వాపచం వరిష్ఠం |
మన్యే తదర్పితమనోవచనేహితార్థ -
ప్రాణం పునాతి స కులం న తు భూరిమానః || 10 ||

400

నైవాత్మనః ప్రభురయం నిజలాభపూర్ణో
మానం జనాదవిదుషః కరుణో వృణీతే |
యద్ యజ్ఞనో భగవతే విదధీత మానం
తచ్ఛాత్మనే ప్రతిముఖస్య యథా ముఖశ్రీః || 11 ||

401

తస్మాదహం విగతవిక్లవ ఈశ్వరస్య
సర్వాత్మనా మహి గృణామి యథామనీషం |
నీచోఽజయా గుణవిసర్గమనుప్రవిష్టః
పూయేత యేన హి పుమాననువర్ణితేన || 12 ||

402

సర్వే హ్యమీ విధికరాస్తవ సత్త్వధామ్నో
 బ్రహ్మాదయో వయమివేశ న చోద్విజంతః |
 క్షేమాయ భూతయ ఉతాత్మసుఖాయ చాస్య
 విక్రీడితం భగవతో రుచిరావతారైః || 13 ||

403

తద్ యచ్ఛ మన్యుమసురశ్చ హతస్త్వయాద్య
 మోదేత సాధురపి వృశ్చికసర్పహత్యా |
 లోకాశ్చ నిర్వృతిమితాః ప్రతియంతి సర్వే
 రూపం నృసింహ విభయాయ జనాః స్మరంతి || 14 ||

404

నాహం బిభేమ్యజిత తేఽతిభయానకాస్య -
 జిహ్వార్కనేత్రభ్రుకుటీరభసోగ్రదంష్ట్రాత్ |
 ఆంత్రస్తజఃక్షతజకేసరశంకుకర్ణా -
 న్నిర్ధ్రాదభీతదిగిభాదరిభిన్నఖాగ్రాత్ || 15 ||

405

త్రస్తోఽస్మ్యహం కృపణవత్సల దుఃసహోగ్ర -
 సంసారచక్రకదనాద్ గ్రసతాం ప్రణీతః |
 బద్ధః స్వకర్మభిరుశత్తమ తేఽంఘ్రిమూలం
 ప్రీతోపవర్గశరణం హ్వయసే కదా ను || 16 ||

406

యస్మాత్ ప్రియాప్రియవియోగసయోగజన్మ -
 శోకాగ్నినా సకలయోనిషు దహ్యామానః |
 దుఃఖౌషధం తదపి దుఃఖమతద్ధియాహం
 భూమన్భ్రమామి వద మే తవ దాస్యయోగం || 17 ||

407

సోఽహం ప్రియస్య సుహృదః పరదేవతాయా
 లీలాకథాస్తవ నృసింహ విరించగీతాః |
 అంజస్తితర్మ్యనుగృణన్గుణవిప్రముక్తో
 దుర్గాణి తే పదయుగాలయహంససంగః || 18 ||

408

బాలస్య నేహ శరణం పితరౌ నృసింహ

నార్తస్య చాగదముదన్వతి మజ్జతో నౌః |

తప్తస్య తత్ప్రతివిధిర్య ఇహంజసేష్ట -

స్తావద్ విభో తనుభృతాం త్వదుపేక్షితానాం || 19 ||

409

యస్మిన్వతో యర్హి యేన చ యస్య యస్మాద్

యస్మై యథా యదుత యస్తవరః పరో వా |

భావః కరోతి వికరోతి పృథక్స్వభావః

సంచోదితస్తదఖిలం భవతః స్వరూపం || 20 ||

410

మాయా మనః సృజతి కర్మమయం బలీయః

కాలేన చోదితగుణానుమతేన పుంసః |

ఛందోమయం యదజయార్పితఘోడశారం

సంసారచక్రమజ కోఽతితరేత్ త్వదన్యః || 21 ||

411

స త్వం హి నిత్యవిజితాత్మగుణః స్వధామ్నా

కాలో వశీకృతవిసృజ్యవిసర్గశక్తిః |

చక్రే విసృష్టమజయేశ్వర ఘోడశారే

నిష్ఠిడ్యమానముపకర్ష విభో ప్రపన్నం || 22 ||

412

దృష్టా మయా దివి విభోఽఖిలధిష్ఠ్యపానా -

మాయుః శ్రియో విభవ ఇచ్ఛతి యాంజనోఽయం |

యేఽస్మత్ప్రీతుః కుపితహాసవిజృంభితభ్రూ -

విస్ఫూర్జితేన లులితాః స తు తే నిరస్తః || 23 ||

413

తస్మాదమూస్తనుభృతామహమాశిషో జ్ఞ

ఆయుః శ్రియం విభవమైంద్రియమావిరించ్యాత్ |

నేచ్ఛామి తే విలులితానురువిక్రమేణ

కాలాత్మనోపనయ మాం నిజభృత్యపార్శ్వం || 24 ||

414

కుత్రాశిషః శ్రుతిసుఖా మృగతృష్ణిరూపాః

క్వేదం కలేవరమశేషరుజాం విరోహాః |

నిర్విద్యతే న తు జనో యదపీతి విద్వాన్

కామానలం మధులవైః శమయందురాపైః || 25 ||

415

క్వాహం రజఃప్రభవ ఈశ తమోఽధికేఽస్మిన్

జాతః సురేతరకులే క్వ తవానుకంపా |

న బ్రహ్మణో న తు భవస్య న వై రమాయా

యన్మేఽర్పితః శిరసి పద్మకరః ప్రసాదః || 26 ||

416

నైషా పరావరమతిర్భవతో నను స్యా -

జ్ఞంతోర్యథాఽఽత్మసుహృదో జగతస్తథాపి |

సంసేవయా సురతరోరివ తే ప్రసాదః

సేవానురూపముదయో న పరావరత్వం || 27 ||

417

ఏవం జనం నిపతితం ప్రభవాహికూపే

కామాభికామమను యః ప్రపతన్ప్రసంగాత్ |

కృత్వాఽఽత్మసాత్ సురర్షిణా భగవన్ గృహీతః

సోఽహం కథం ను విస్మజే తవ భృత్యసేవాం || 28 ||

418

మత్ప్రాణరక్షణమనంత పితుర్వధశ్చ

మన్యే స్వభృత్యఋషివాక్యమృతం విధాతుం |

ఖడ్గం ప్రగృహ్య యదవోచదసద్విధిత్సు -

స్తామీశ్వరో మదపరోఽవతు కం హరామి || 29 ||

419

ఏకస్త్యమేవ జగదేతదముష్య యత్ త్వ -

మాద్యంతయోః పృథగవస్యసి మధ్యతశ్చ |

సృష్ట్యా గుణవ్యతికరం నిజమాయయేదం

నానేవ తైరవసితస్తదనుప్రవిష్టః || 30 ||

420

త్వం వా ఇదం సదసదీశ భవాంస్తతోఽన్యో
 మాయా యదాత్మపరబుద్ధిరియం హ్యపార్థా |
 యద్ యస్య జన్మ నిధనం స్థితిరీక్షణం చ
 తద్ వై తదేవ వసుకాలవదష్టితర్వోః || 31 ||

421

న్యన్యేదమాత్మని జగద్ విలయాంబుమధ్యే
 శేషేఽత్మనా నిజసుఖానుభవో నిరీహః |
 యోగేన మీలితదృగాత్మనిపీతనిద్ర -
 స్తుర్యే స్థితో న తు తమో న గుణాంశ్చ యుంక్షే || 32 ||

422

తస్యైవ తే వపురిదం నిజకాలశక్త్యా
 సంచోదితప్రకృతిధర్మణ ఆత్మగూఢం |
 అంభస్యనంతశయనాద్ విరమత్సమాధే -
 ర్నాభేరభూత్ స్వకణికావటవన్మహాబ్జం || 33 ||

423

తత్సంభవః కవిరతోఽన్యదపశ్యమాన -
 స్త్వాం బీజమాత్మని తతం స్వబహిర్విచింత్య |
 నావినదదబ్దశతమప్పు నిమజ్జమానో
 జాతేఽంకురే కథము హోపలభేత బీజం || 34 ||

424

స త్వాత్మయోనిరతివిస్మిత ఆస్థితోఽబ్జం
 కాలేన తీవ్రతపసా పరిశుద్ధభావః |
 త్వామాత్మనీశ భువి గంధమివాతిసూక్ష్మం
 భూతేంద్రియాశయమయే వితతం దదర్శ || 35 ||

425

ఏవం సహస్రవదనాంఘ్రిశిరఃకరోరు -
 నాసాస్యకర్ణనయనాభరణాయుధాఢ్యం
 మాయామయం సదుపలక్షితసన్నివేశం
 దృష్ట్వా మహాపురుషమాప ముదం విరించః || 36 ||

426

తస్మై భవాన్తయశిరస్తనువం చ బిభ్రద్
 వేదద్రుహవతిబలౌ మధుక్షేటభాఖ్యౌ |
 హత్వాఽఽనయచ్చృతిగణాంస్తు రజస్తమశ్చ
 సత్త్వం తవ ప్రియతమాం తనుమామనంతి || 37 ||

427

ఇత్థం నృతిర్యగృషిదేవరుషావతారై -
 ర్గోకాన్ విభావయసి హంసి జగత్ప్రతీపాన్ |
 ధర్మం మహాపురుష పాసి యుగానువృత్తం
 ఛన్నః కలౌ యదభవస్త్రియుగోఽథ స త్వం || 38 ||

428

నైతన్మనస్తవ కథాసు వికుంఠనాథ
 సంప్రీయతే దురితదుష్టమసాధు తీవ్రం |
 కామాతురం హర్షశోకభయైషణార్తం
 తస్మిన్కథం తవ గతిం విమృశామి దీనః || 39 ||

429

జిహ్వాకతోఽచ్యుత వికర్షతి మావిత్పుష్టా
 శిశ్నోఽన్యతస్త్యగుదరం శ్రవణం కుతశ్చిత్ |
 పూణోఽన్యతశ్చపలదృక్ క్వ చ కర్మశక్తి -
 ర్బహ్వ్యః సపత్న్య ఇవ గేహపతిం లునంతి || 40 ||

430

ఏవం స్వకర్మపతితం భవవైతరణ్యా -
 మన్యోన్యజన్మమరణాశనభీతభీతం |
 పశ్యంజనం స్వపరవిగ్రహవైరమైత్రం
 హంతేతి పారచర పీఠృహి మూఢమద్య || 41 ||

431

కో న్వత్త తేఽఖిలగురో భగవన్ప్రయాస
 ఉత్తారణేఽన్య భవసంభవలోపహేతోః |
 మూఢేషు వై మహదనుగ్రహ ఆర్తబంధో
 కిం తేన తే ప్రియజనాననుసేవతాం నః || 42 ||

432

నైవోద్విజే పర దురత్యయవైతరణ్యా -

స్తవద్వీర్యగాయనమహామృతమగ్నచిత్తః |

శోచే తతో విముఖచేతస ఇంద్రియార్థ -

మాయాసుఖాయ భరముద్వహతో విమూఢాన్ || 43 ||

433

ప్రాయేణ దేవ మునయః స్వవిముక్తికామా

మౌనం చరంతి విజనే న పరార్థనిష్ఠాః |

నైతాన్విహాయ కృపణాన్విముముక్ష ఏకో

నాన్యం త్వదస్య శరణం భ్రమతోఽనుపశ్యే || 44 ||

434

యన్మైథునాది గృహమేధిసుఖం హి తుచ్ఛం

కంఠాయనేన కరయోరివ దుఃఖదుఃఖం |

తృప్యంతి నేహ కృపణా బహుదుఃఖభాజః

కంఠాతివన్మనసిజం విషహేత ధీరః || 45 ||

435

మౌనవ్రతశ్రుతతపోఽధ్యయనస్వధర్మ -

వ్యాఖ్యారహోజపసమాధయ ఆపవర్గాః |

ప్రాయః పరం పురుష తే త్వజితేంద్రియాణాం

వార్తా భవంతుత న వాత్ర తు దాంభికానాం || 46 ||

436

రూపే ఇమే సదసతీ తవ వేదస్పష్టే

బీజాంకురావివ న చాన్యదరూపకస్య |

యుక్తాః సమక్షముభయత్ర విచిన్వతే త్వాం

యోగేన వహ్నిమివ దారుషు నాన్యతః స్యాత్ || 47 ||

437

త్వం వాయురగ్నిరవనిర్వియదంబుమాత్రాః

ప్రాణేంద్రియాణి హృదయం చిదనుగ్రహశ్చ |

సర్వం త్వమేవ సగుణో విగుణశ్చ భూమన్

నాన్యత్ త్వదస్త్యపి మనోవచసా నిరుక్తం || 48 ||

438

నైతే గుణా న గుణినో మహదాదయో యే
 సర్వే మనఃప్రభృతయః సహదేవమర్త్యాః |
 ఆద్యంతవంత ఉరుగాయ విదంతి హి త్వా -
 మేవం విమృశ్య సుధియో విరమంతి శబ్దాత్ || 49 ||

439

తత్ తేఽర్హత్తమ నమః స్తుతికర్మపూజాః
 కర్మ స్మృతిశ్చరణయోః శ్రవణం కథాయాం |
 సంసేవయా త్వయి వినేతి షడంగయా కిం
 భక్తిం జనః పరమహంసగతౌ లభేత || 50 ||

440

నారద ఉవాచ
 ఏతావద్వర్ణితగుణో భక్త్యా భక్తేన నిర్గుణః |
 ప్రహ్లాదం ప్రణతం ప్రీతో యతమన్యురభాషత || 51 ||

441

శ్రీభగవానువాచ
 ప్రహ్లాద భద్ర భద్రం తే ప్రీతోఽహం తేఽసురోత్తమ |
 వరం వృణీష్వాభిమతం కామపూరోఽస్మ్యహం నృణాం || 52 ||

442

మామప్రీణత ఆయుష్మందర్శనం దుర్లభం హి మే |
 దృష్ట్వా మాం న పునర్జన్తురాత్మానం తప్తమర్హతి || 53 ||

443

ప్రీణంతి హ్యథ మాం ధీరాః సర్వభావేన సాధవః |
 శ్రేయస్కామా మహాభాగాః సర్వాసామాశిషాం పతిం || 54 ||

444

ఏవం ప్రలోభ్యమానోఽపి వరైర్లోకప్రలోభనైః |
 ఏకాంతిత్వాద్ భగవతి నైచ్ఛత్ తానసురోత్తమః || 55 ||

445

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదచరితే భగవత్స్తవో
 నామ నవమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

భక్తియోగస్య తత్ సర్వమంతరాయతయార్భకః ।

మన్యమానో హృషీకేశం స్మయమాన ఉవాచ హ ॥ 1 ॥

446

ప్రహ్లాద ఉవాచ

మా మాం ప్రలోభయోత్పత్త్యాఽఽసక్తంకామేషు తైర్వరైః ।

తత్సంగభీతో నిర్విణ్ణో ముముక్షుస్తాముపాశ్రితః ॥ 2 ॥

447

భృత్యలక్షణజిజ్ఞాసుర్భక్తం కామేష్వచోదయత్ ।

భవాన్ సంసారబీజేషు హృదయగ్రంథిషు ప్రభో ॥ 3 ॥

448

నాన్యథా తేఽఖిలగురో ఘటేత కరుణాత్మనః ।

యస్త ఆశిష ఆశాస్తే న స భృత్యః స వై వణిక్ ॥ 4 ॥

449

ఆశాసానో న వై భృత్యః స్వామిన్యాశిష ఆత్మనః ।

న స్వామీ భృత్యతః స్వామ్యమిచ్ఛన్ యో రాతి చాశిషః ॥ 5 ॥

450

అహం త్వకామస్తద్భక్తస్తద్వం చ స్వామ్యనపాశ్రయః ।

నాన్యథేహవయోరథో రాజసేవకయోరివ ॥ 6 ॥

451

యది రాసీశ మే కామాన్ వరాంస్తద్వం వరదర్షభ ।

కామానాం హృద్యసంరోహం భవతస్తు వృణే వరం ॥ 7 ॥

452

- ఇంద్రియాణి మనః ప్రాణ ఆత్మా ధర్మో ధృతిర్మతిః |
 హ్రీః శ్రీస్తేజః స్మృతిః సత్యం యస్య నశ్యంతి జన్మనా || 8 || 453
- విముంచతి యదా కామాన్మానవో మనసి స్థితాన్ |
 తర్హ్యేవ పుండరీకాక్ష భగవత్త్వాయ కల్పతే || 9 || 454
- నమో భగవతే తుభ్యం పురుషాయ మహాత్మనే |
 హరయేఽద్భుతసింహాయ బ్రహ్మణే పరమాత్మనే || 10 || 455
- నృసింహ ఉవాచ
 నైకాంతినో మే మయి జాత్విహాశిష
 ఆశాసతేఽముత్ర చ యే భవద్విధాః |
 అథాపి మన్వంతరమేతదత్ర
 దైత్యేశ్వరాణామనుభుంక్ష్వ భోగాన్ || 11 || 456
- కథా మదీయా జుషమాణః ప్రియాస్త్య -
 మావేశ్య మామాత్మని సంతమేకం |
 సర్వేషు భూతేష్వధియజ్ఞమీశం
 యజస్వ యోగేన చ కర్మ హిన్వన్ || 12 || 457
- భోగేన పుణ్యం కుశలేన పాపం
 కలేవరం కాలజవేన హిత్యా |
 కీర్తిం విశుద్ధాం సురలోకగీతాం
 వితాయ మామేష్యసి ముక్తబంధః || 13 || 458
- య ఏతత్ కీర్తయేన్మహ్యం త్వయా గీతమిదం నరః |
 త్వాం చ మాం చ స్మరన్కాలే కర్మబంధాత్ప్రముచ్యతే || 14 || 459

ప్రహ్లాద ఉవాచ

వరం వరయ ఏతత్ తే వరదేశాన్మహేశ్వర |

యదనిందత్ పితా మే త్వామవిద్వాన్స్తేజ ఐశ్వరం || 15 ||

460

విద్ధామర్షాశయః సాక్షాత్ సర్వలోకగురుం ప్రభుం |

బ్రాతృహేతి మృషాదృష్టిస్తద్భక్తే మయి చాఘవాన్ || 16 ||

461

తస్మాత్ పితా మే పూయేత దురంతాద్ దుస్తరాదఘాత్ |

పూతస్తేఽపాంగసందృష్టస్తదా కృపణవత్సల || 17 ||

462

శ్రీభగవానువాచ

త్రిసప్తభిః పితా పూతః పితృభిః సహ తేఽనఘ |

యత్ సాధోఽస్య గృహే జాతో భవాన్వై కులపావనః || 18 ||

463

యత్ర యత్ర చ మద్భక్తాః ప్రశాంతాః సమదర్శినః |

సాధవః సముదాచారాస్తే పూయంత్యపి కీకటాః || 19 ||

464

సర్వాత్మనా న హింసంతి భూతగ్రామేషు కించన |

ఉచ్చావచేషు దైత్యేంద్ర మద్భావేన గతస్పృహః || 20 ||

465

భవంతి పురుషా లోకే మద్భక్తాస్తామనువ్రతాః |

భవాన్మే ఖలు భక్తానాం సర్వేషాం ప్రతిరూపధృక్ || 21 ||

466

కురు త్వం ప్రేతకార్యాణి పితుః పూతస్య సర్వశః |

మదంగస్పర్శనేనాంగ లోకాన్యాస్యతి సుప్రజాః || 22 ||

467

పిత్ర్యం చ స్థానమాతిష్ఠ యథోక్తం బ్రహ్మవాదిభిః |

మయ్యావేశ్య మనస్తాత కురు కర్మాణి మత్పరః || 23 ||

468

నారద ఉవాచ

ప్రహ్లాదోఽపి తథా చక్రే పితుర్యత్సాంపరాయకం |
యథాఽఽహ భగవాన్ రాజన్నభిషిక్తో ద్విజోత్తమైః || 24 ||

469

ప్రసాదసుముఖం దృష్ట్వా బ్రహ్మ నరహరిం హరిం |
స్తుత్వా వాగ్భిః పవిత్రాభిః ప్రాహ దేవాదిభిర్వృతః || 25 ||

470

బ్రహ్మోవాచ

దేవదేవాఖిలాధ్యక్ష భూతభావన పూర్వజ |
ద్విష్ట్యా తే నిహతః పాపా లోకసంతాపనోఽసురః || 26 ||

471

యోఽసౌ లబ్ధవరో మత్తో న వధ్యో మమ సృష్టిభిః |
తపోయోగబలోన్నద్ధః సమస్తనిగమానహన్ || 27 ||

472

ద్విష్ట్యాస్య తనయః సాధుర్మహాభాగవతోఽర్భకః |
త్వయా విమోచితో మృత్యోర్ద్విష్ట్యా త్వాం సమితోఽధునా || 28 ||

473

ఏతద్ వపుస్తే భగవంధ్యాయతః ప్రయతాత్మనః |
సర్వతో గోప్తృ సంత్రాసాన్మృత్యోరపి జిఘాంసతః || 29 ||

474

నృసింహ ఉవాచ

మైవం వరోఽసురాణాం తే ప్రదేయః పద్మసంభవ |
వరః క్రూరనిసర్గాణామహీనామమృతం యథా || 30 ||

475

నారద ఉవాచ

ఇత్యుక్త్వా భగవాన్రాజంస్తత్రైవాంతర్దధే హరిః |
అదృశ్యః సర్వభూతానాం పూజితః పరమేష్ఠినా || 31 ||

476

తతః సంపూజ్య శిరసా వవందే పరమేష్ఠినం |
భవం ప్రజాపతీందేవాన్ప్రహ్లాదో భగవత్కలాః || 32 ||

477

- తతః కావ్యాదిభిః సార్థం మునిభిః కమలాసనః |
దైత్యానాం దానవానాం చ ప్రహ్లాదమకరోత్ పతిం || 33 || 478
- ప్రతినంద్య తతో దేవాః ప్రయుజ్య పరమాశిషః |
స్వధామాని యయూ రాజన్బ్రహ్మాద్యాః ప్రతిపూజితాః || 34 || 479
- ఏవం తౌ పార్షదౌ విష్ణోః పుత్రత్వం ప్రాపితౌ దితేః |
హృది స్థితేన హరిణా వైరభావేన తౌ హతౌ || 35 || 480
- పునశ్చ విప్రశాపేన రాక్షసౌ తౌ బభూవతుః |
కుంభకర్ణదశగ్రీవౌ హతౌ తౌ రామవిక్రమైః || 36 || 481
- శయానౌ యుధి నిర్భిన్నహృదయౌ రామసాయకైః |
తచ్చిత్తౌ జహతుర్దేహం యథా ప్రాక్తనజన్మని || 37 || 482
- తావిహాథ పునర్జాతౌ శిశుపాలకరూషజౌ |
హరౌ వైరానుబంధేన పశ్యతస్తే సమీయతుః || 38 || 483
- ఏనః పూర్వకృతం యత్ తద్ రాజానః కృష్ణవైరిణః |
జహుస్త్యంతే తదాత్మానః కీటః పేశస్కృతో యథా || 39 || 484
- యథా యథా భగవతో భక్త్యా పరమయాభిదా |
నృపాశ్చైద్యాదయః సాత్త్వ్యం హరేస్తచ్చింతయా యయుః || 40 || 485
- ఆఖ్యాతం సర్వమేతత్ తే యన్మాం త్వం పరిపృష్టవాన్ |
దమఘోషసుతాదీనాం హరేః సాత్త్వ్యమపి ద్విషాం || 41 || 486
- ఏషా బ్రహ్మణ్యదేవస్య కృష్ణస్య చ మహాత్మనః |
అవతారకథా పుణ్యా వధో యత్రాదిదైత్యయోః || 42 || 487
- ప్రహ్లాదస్యానుచరితం మహాభాగవతస్య చ |
భక్తిర్జ్ఞానం విరక్తిశ్చ యాథాత్మ్యం చాస్య వై హరేః || 43 || 488

- సర్గస్థిత్యప్యయేశస్య గుణకర్మానువర్తనం |
పరావరేషాం స్థానానాం కాలేన వ్యత్యయో మహాన్ || 44 || 489
- ధర్మో భాగవతానాం చ భగవాన్యేన గమ్యతే |
ఆఖ్యానేఽస్మిన్సమామ్నాతమాధ్యాత్మికమశేషతః || 45 || 490
- య ఏతత్ పుణ్యమాఖ్యానం విష్ణోర్విరోహబృంహితం |
కీర్తయేచ్ఛద్ధయా శ్రుత్వా కర్మపాశైర్విముచ్యతే || 46 || 491
- ఏతద్ య ఆదిపురుషస్య మృగేంద్రలీలాం
దైత్యేంద్రయాథపవధం ప్రయతః పరేత |
దైత్యాత్మజస్య చ సతాం ప్రవరస్య పుణ్యం
శ్రుత్వానుభావమకుతోభయమేతి లోకం || 47 || 492
- యూయం నృలోకే బత భూరిభాగా
లోకం పునానా మునయోఽభియంతి |
యేషాం గృహానావసతీతి సాక్షాద్
గూఢం పరం బ్రహ్మ మనుష్యలింగం || 48 || 493
- స వా అయం బ్రహ్మ మహద్విమృగ్య -
కైవల్యనిర్వాణసుఖానుభూతిః |
ప్రియః సుహృద్ వః ఖలు మాతులేయ
ఆత్మార్హణీయో విధిక్యద్ గురుశ్చ || 49 || 494
- న యస్య సాక్షాద్ భవపద్మజాదిభీ
రూపం ధియా వస్తుతయోపవర్ణితం |
మౌనేన భక్త్యోపశమేన పూజితః
ప్రసీదతామేష స సాత్వతాం పతిః || 50 || 495

- స ఏష భగవాన్ రాజన్వ్యతనోద్ విహతం యశః |
పురా రుద్రస్య దేవస్య మయేనానంతమాయినా || 51 || 496
- రాజోవాచ
కస్మిన్ కర్మణి దేవస్య మయోఽహంజగదీశితుః |
యథా చోపచితా కీర్తిః కృష్ణేనానేన కథ్యతాం || 52 || 497
- నారద ఉవాచ
నిర్జితా అసురా దేవైర్యుధ్యనేనోపబృంహితైః |
మాయినాం పరమాచార్యం మయం శరణమాయయుః || 53 || 498
- స నిర్మాయ పురస్తిస్తో హైమీరౌప్యాయసీర్విభుః |
దుర్లక్ష్యాపాయసంయోగా దుర్వితర్క్యపరిచ్ఛదాః || 54 || 499
- తాభిస్తేఽసురసేనాన్యో లోకాంస్తీన్ సేశ్వరాన్ నృప |
స్మరంతో నాశయాంచక్రుః పూర్వవైరమలక్ష్మితాః || 55 || 500
- తతస్తే సేశ్వరా లోకా ఉపాసాద్యేశ్వరం విభో |
త్రాహి నస్తావకాందేవ వినష్టాంస్త్రీపురాలయైః || 56 || 501
- అథానుగృహ్య భగవాన్మా భైష్టేతి సురాన్విభుః |
శరం ధనుషి సంధాయ పురేష్వస్తం వ్యముంచత || 57 || 502
- తతోఽగ్నివర్ణా ఇషవ ఉత్పేతుః సూర్యమండలాత్ |
యథా మయూఖసందోహా నాదృశ్యంత పురో యతః || 58 || 503
- తైః స్పృష్టా వ్యసవః సర్వే నిపేతుః స్మ పురౌకసః |
తానానీయ మహాయోగీ మయః కూపరసేఽక్షిపత్ || 59 || 504
- సిద్ధామృతరసస్పృష్టా వజ్రసారా మహౌజసః |
ఉత్తస్థుర్మేఘదలనా వైద్యుతా ఇవ వహ్నయః || 60 || 505

- విలోక్య భగ్నసంకల్పం విమనస్కం వృషధ్వజం |
తదాయం భగవాన్విష్ణుస్తత్రోపాయమకల్పయత్ || 61 || 506
- వత్స ఆసీత్తదా బ్రహ్మ స్వయం విష్ణురయం హి గౌః |
ప్రవిశ్య త్రిపురం కాలే రసకూపామృతం పపౌ || 62 || 507
- తేఽనురా హ్యపి పశ్యంతో న న్యషేధన్విమోహితాః |
తద్ విజ్ఞాయ మహాయోగీ రసపాలానిదం జగౌ || 63 || 508
- స్వయం విశోకః శోకార్తాన్స్మరందైవగతిం చ తాం |
దేవోఽసురో నరోఽన్యో వా నేశ్వరోఽస్తీహ కశ్చన || 64 || 509
- ఆత్మనోఽన్యస్య వా దిష్టం దైవేనాపోహితుం ద్వయోః |
అథాసౌ శక్తిభిః స్వాభిః శంభోః ప్రాధనికం వ్యధాత్ || 65 || 510
- ధర్మజ్ఞానవిరక్త్యుద్ధితపోవిద్యాక్రియాదిభిః |
రథం సూతం ధ్వజం వాహంధనుర్వర్మ శరాది యత్ || 66 || 511
- సన్నద్ధో రథమాస్థాయ శరం ధనురుపాదదే |
శరం ధనుషి సంధాయ ముహూర్తేఽభిజితీశ్వరః || 67 || 512
- దదాహ తేన దుర్భేద్యా హరోఽథ త్రిపురో నృప |
దివి దుందుభయో నేదుర్విమానశతసంకులాః || 68 || 513
- దేవర్షిపితృసిద్ధేశా జయేతి కుసుమోత్కరైః |
అవాకిరంజగుర్హృష్టా ననృతుశ్చాప్సరోగణాః || 69 || 514
- ఏవం దగ్ధ్వా పురస్తిస్తో భగవాన్పురహా నృప |
బ్రహ్మాదిభిః స్తూయమానః స్వధామ ప్రత్యపద్యత || 70 || 515
- ఏవంవిధాన్యస్య హరేః స్వమాయయా
విడంబమానస్య నృలోకమాత్మనః |

వీర్యాణి గీతాన్యృషిభిర్జగద్గురో -

ర్లోకాన్ పునానాన్యపరం వదామి కిం || 71 ||

516

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే త్రిపురవిజయో
నామ దశమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

శ్రుత్వేహితం సాధుసభాసభాజితం

మహత్తమాగ్రణ్య ఉరుక్రమాత్మనః |

యుధిష్ఠిరో దైత్యపతేర్ముదా యుతః

పప్రచ్ఛ భూయస్తనయం స్వయంభువః || 1 ||

517

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

భగవంఛోతుమిచ్ఛామి నృణాం ధర్మం సనాతనం |

వర్ణాశ్రమాచారయుతం యత్ పుమాన్విందతే పరం || 2 ||

518

భవాన్ప్రజాపతేః సాక్షాదాత్మజః పరమేష్ఠినః |

సుతానాం సమ్మతో బ్రహ్మాంస్తపోయోగసమాధిభిః || 3 ||

519

నారాయణపరా విప్రా ధర్మం గుహ్యం పరం విదుః |

కరుణాః సాధవః శాంతాస్తద్విధా న తథాపరే || 4 ||

520

నారద ఉవాచ

నత్వా భగవతేఽజాయ లోకానాం ధర్మహేతవే |

వక్ష్యే సనాతనం ధర్మం నారాయణముఖాచ్ఛృతం || 5 ||

521

యోఽవతీర్యాత్మనోఽశేన దాక్షాయణ్యాం తు ధర్మతః |

లోకానాం స్వస్తయేఽధ్యాస్తే తపో బదరికాశ్రమే || 6 ||

522

- ధర్మమూలం హి భగవాన్సర్వవేదమయో హరిః |
స్మృతం చ తద్విదాం రాజన్యేన చాత్మా ప్రసీదతి || 7 || 523
- సత్యం దయా తపః శౌచం తితిక్షేక్షా శమో దమః |
అహింసా బ్రహ్మచర్యం చ త్యాగః స్వాధ్యాయ ఆర్జవం || 8 || 524
- సంతోషః సమదృక్ సేవా గ్రామ్యేహోపరమః శనైః |
నృణాం విపర్యయేహేక్షా మౌనమాత్మవిమర్శనం || 9 || 525
- అన్నాద్యాదేః సంవిభాగో భూతేభ్యశ్చ యథార్హతః |
తేష్వాత్మదేవతాబుద్ధిః సుతరాం నృషు పాండవ || 10 || 526
- శ్రవణం కీర్తనం చాస్య స్మరణం మహతాం గతేః |
సేవేజ్యావనతిర్దాస్యం సఖ్యమాత్మసమర్పణం || 11 || 527
- నృణామయం పరో ధర్మః సర్వేషాం సముదాహృతః |
త్రింశల్లక్షణవాన్రాజన్సర్వాత్మా యేన తుష్యతి || 12 || 528
- సంస్కారా యదవిచ్ఛిన్నాః స ద్విజోఽజో జగాద యం |
ఇజ్యాధ్యయనదానాని విహితాని ద్విజన్మనాం |
జన్మకర్మావదాతానాం క్రియాశ్చాశ్రమచోదితాః || 13 || 529
- విప్రస్యాధ్యయనాదీని షడన్యస్యాప్రతిగ్రహాః |
రాజ్ఞో వృత్తిః ప్రజాగోష్ఠరవిప్రాద్ వా కరాదిభిః || 14 || 530
- వైశ్యస్తు వార్తావృత్తిశ్చ నిత్యం బ్రహ్మకులానుగః |
శూద్రస్య ద్విజశుశ్రూషా వృత్తిశ్చ స్వామినో భవేత్ || 15 || 531
- వార్తా విచిత్రా శాలీనయాయావరశిలోఽఛనం |
విప్రవృత్తిశ్చతుర్ధేయం శ్రేయసీ చోత్తరోత్తరా || 16 || 532

- జఘన్యో నోత్తమాం వృత్తిమనాపది భజేన్నరః |
ఋతే రాజన్యమాపత్సు సర్వేషామపి సర్వశః || 17 || 533
- ఋతామృతాభ్యాం జీవేత మృతేన ప్రమృతేన వా |
సత్యాన్యతాభ్యాం జీవేత న శ్వవృత్త్యా కథంచన || 18 || 534
- ఋతముంచశిలం ప్రోక్తమమృతం యదయాచితం |
మృతం తు నిత్యయాఙ్గా స్యాత్ ప్రమృతం కర్షణం స్మృతం || 19 || 535
- సత్యాన్యతం తు వాణిజ్యం శ్వవృత్తిర్నీచసేవనం |
వర్జయేత్ తాం సదా విప్రో రాజన్యశ్చ జుగుప్సితాం |
సర్వవేదమయో విప్రః సర్వదేవమయో నృపః || 20 || 536
- శమో దమస్తపః శౌచం సంతోషః క్షాంతిరార్జవం |
జ్ఞానం దయాచ్యుతాత్మత్వం సత్యం చ బ్రహ్మలక్షణం || 21 || 537
- శౌర్యం వీర్యం ధృతిస్తేజస్త్యాగ ఆత్మజయః క్షమా |
బ్రహ్మణ్యతా ప్రసాదశ్చ రక్షా చ క్షత్రలక్షణం || 22 || 538
- దేవగుర్వచ్యుతే భక్తిస్త్రీవర్గపరిపోషణం |
ఆస్తిక్యముద్యమో నిత్యం నైపుణ్యం వైశ్యలక్షణం || 23 || 539
- శూద్రస్య సన్నతిః శౌచం సేవా స్వామిన్యమాయయా |
అమంత్రయజ్ఞో హ్యస్తేయం సత్యం గోవిప్రరక్షణం || 24 || 540
- స్త్రీణాం చ పతిదేవానాం తచ్ఛూత్రాషానుకూలతా |
తద్బంధుష్వనువృత్తిశ్చ నిత్యం తద్వ్రతధారణం || 25 || 541
- సమూర్జనోపలేపాభ్యాం గృహమండలవర్తనైః |
స్వయం చ మండితా నిత్యం పరిమృష్టపరిచ్ఛదా || 26 || 542

- కామైరుచ్ఛావచైః సాధ్వీ ప్రశ్రయేణ దమేన చ |
వాక్యైః సత్వైః ప్రియైః ప్రేష్ణా కాలే కాలే భజేత్ పతిం || 27 || 543
- సంతుష్టాలోలుపా దక్షా ధర్మజ్ఞా ప్రియసత్యవాక్ |
అప్రమత్తా శుచిః స్నిగ్ధా పతిం త్వపతితం భజేత్ || 28 || 544
- యా పతిం హరిభావేన భజేచ్ఛీరివ తత్పరా |
హర్యాత్మనా హరేర్లోకే పత్యా శ్రీరివ మోదతే || 29 || 545
- వృత్తిః సంకరజాతీనాం తత్తత్కులకృతా భవేత్ |
అచౌరాణామపాపానామంత్యజాంతేఽవసాయినాం || 30 || 546
- ప్రాయః స్వభావవిహితో నృణాం ధర్మో యుగే యుగే |
వేదదృగ్భిః స్మృతో రాజన్యేత్య చేహ చ శర్మకృత్ || 31 || 547
- వృత్త్యా స్వభావకృతయా వర్తమానః స్వకర్మకృత్ |
హిత్వా స్వభావజం కర్మ శనైర్నిర్గుణతామియాత్ || 32 || 548
- ఉప్యమానం ముహూః క్షేత్రం స్వయం నిర్వీర్యతామియాత్ |
న కల్పతే పునః సూత్యై ఉప్తం బీజం చ నశ్యతి || 33 || 549
- ఏవం కామాశయం చిత్తం కామానామతిసేవయా |
విరజ్యేత యథా రాజన్నాగ్నివత్ కామబిందుభిః || 34 || 550
- యస్య యల్లక్షణం ప్రోక్తం పుంసో వర్ణాభివ్యంజకం |
యదన్యత్రాపి దృశ్యేత తత్తేనైవ వినిర్దిశేత్ || 35 || 551

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే సదాచారనిర్ణయో
నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

బ్రహ్మచారీ గురుకులే వసందాంతో గురోర్హితం ।

ఆచరందాసవన్నీచో గురౌ సుదృఢసౌహృదః ॥ 1 ॥

552

సాయం ప్రాతరుపాసీత గుర్వగ్న్యర్కసురోత్తమాన్ ।

ఉభే సంధ్యే చ యతవాగ్ జపన్బ్రహ్మ సమాహితః ॥ 2 ॥

553

ఛందాన్యధీయీత గురోరాహూతశ్చేత్ సుయంత్రితః ।

ఉపక్రమేఽవసానే చ చరణౌ శిరసా నమేత్ ॥ 3 ॥

554

మేఖలాజినవాసాంసి జటాదండకమండలూన్ ।

బిభృయాదుపవీతం చ దర్భపాణిర్యథోదితం ॥ 4 ॥

555

సాయం ప్రాతశ్చరేద్భైక్షం గురవే తన్నివేదయేత్ ।

భుంజీత యద్యనుజ్ఞాతో నో చేదుపవసేత్ క్వచిత్ ॥ 5 ॥

556

సుశీలో మితభుగ్ దక్షః శ్రద్ధధానో జితేంద్రియః ।

యావదర్థం వ్యవహరేత్ స్త్రీషు స్త్రీనిర్జితేషు చ ॥ 6 ॥

557

వర్జయేత్ ప్రమదాగాథామగృహస్థో బృహద్యతః ।

ఇంద్రియాణి ప్రమాథీని హరంత్యపి యతేర్మనః ॥ 7 ॥

558

- కేశప్రసాధనోన్మర్దస్సపనాభ్యంజనాదికం |
గురుస్త్రీభిర్యవతిభిః కారయేన్నాత్మనో యువా || 8 || 559
- నన్వగ్నిః ప్రమదా నామ ఘృతకుంభసమః పుమాన్ |
సుతామపి రహో జహ్యదన్యదా యావదర్థకృత్ || 9 || 560
- కల్పయిత్వాఽఽత్మనా యావదాభాసమిదమీశ్వరః |
ద్వైతం తావన్న విరమేత్ తతో హ్యస్య విపర్యయః || 10 || 561
- ఏతత్ సర్వం గృహస్థస్య సమామ్నాతం యతేరపి |
గురువృత్తిర్వికల్పేన గృహస్థస్యర్తుగామినః || 11 || 562
- అంజనాభ్యంజనోన్మర్దస్త్యవలేఖామిషం మధు |
స్రగ్గంధలేపాలంకారాంస్త్యజేయుర్యే ధృతవ్రతాః || 12 || 563
- ఉషితైవం గురుకులే ద్విజోఽధీత్యావబుధ్య చ |
త్రయీం సాంగోపనిషదం యావదర్థం యథాబలం || 13 || 564
- దత్త్వా వరమనుజ్ఞాతో గురోః కామం యదీశ్వరః |
గృహం వనం వా ప్రవిశేత్ ప్రవ్రజేత్ తత్ర వా వసేత్ || 14 || 565
- అగ్నౌ గురావాత్మని చ సర్వభూతేష్వధోక్షజం |
భూతైః స్వధామభిః పశ్యేదప్రవిష్టం ప్రవిష్టవత్ || 15 || 566
- ఏవంవిధో బ్రహ్మచారీ వానప్రస్థో యతిర్గృహీ |
చరన్విదితవిజ్ఞానః పరం బ్రహ్మాధిగచ్ఛతి || 16 || 567
- వానప్రస్థస్య వక్ష్యామి నియమాన్మునిసమ్మతాన్ |
యానాతిష్ఠన్ మునిర్గచ్ఛేదృషిలోకమిహంజసా || 17 || 568
- న కృష్టపచ్యమశ్నీయాదకృష్టం చాప్యకాలతః |
అగ్నిపక్వమథామం వా అర్కపక్వముతాహరేత్ || 18 || 569

- వనైశ్చరుపురోడాశాన్ నిర్వపేత్ కాలచోదితాన్ |
లభ్యే నవే నవేఽన్నాద్యే పురాణం తు పరిత్యజేత్ || 19 || 570
- అగ్న్యర్థమేవ శరణముటజం వాద్రికందరాం |
శ్రయేత హిమవాయ్యగ్నివర్షార్కాతపషాట్ స్వయం || 20 || 571
- కేశరోమనఖశ్మశ్రుమలాని జటిలో దధత్ |
కమండల్వజినే దండవల్కలాగ్నిపరిచ్ఛదాన్ || 21 || 572
- చరేద్ వనే ద్వాదశాబ్దానష్టౌ వా చతురో మునిః |
ద్వావేకం వా యథా బుద్ధిర్న విపద్యేత కృచ్ఛ్రతః || 22 || 573
- యదాకల్పః స్వక్రియాయాం వ్యాధిభిర్జరయాథవా |
ఆన్వీక్షిక్యాం వా విద్యాయాం కుర్యాదనశనాదికం || 23 || 574
- ఆత్మన్యగ్నీన్ సమారోప్య సన్న్యస్యాహమ్మమాత్మతాం |
కారణేషు న్యసేత్ సమ్యక్ సంఘాతం తు యథార్హతః || 24 || 575
- భే ఖాని వాయౌ నిఃశ్వాసాన్స్తేజస్యాష్మాణమాత్మవాన్ |
అప్స్వసృక్లేష్మపూయాని క్షితౌ శేషం యథోద్భవం || 25 || 576
- వాచమగ్నౌ సవక్తవ్యామింద్రే శిల్పం కరావపి |
పదాని గత్యా వయసి రత్యోపస్థం ప్రజాపతౌ || 26 || 577
- మృత్యౌ పాయుం విసర్గం చ యథాస్థానం వినిర్దిశేత్ |
దిక్షు శ్రోత్రం సనాదేన స్పర్శమధ్యాత్మని త్వచం || 27 || 578
- రూపాణి చక్షుషా రాజన్ జ్యోతిష్యభినివేశయేత్ |
అప్పు ప్రచేతసా జిహ్వం ప్రేయైర్ద్వాణం క్షితౌ న్యసేత్ || 28 || 579

మనో మనోరథైశ్చంద్రే బుద్ధిం బోధ్యైః కవౌ పరే |
కర్మాణ్యధ్యాత్మనా రుద్రే యదహమ్మమతాక్రియా |
సత్త్వేన చిత్తం క్షేత్రజ్ఞే గుణైర్వైకారికం పరే || 29 ||

580

అప్పు క్షితిమపో జ్యోతిష్యదో వాయౌ నభస్యముం |
కూటస్థే తచ్చ మహతి తదవ్యక్తేఽక్షరే చ తత్ || 30 ||

581

ఇత్యక్షరతయాఽఽత్మానం చిన్మాత్రమవశేషితం |
జ్ఞాత్వాద్వయోఽథ విరమేద్ దగ్ధయోనిరివానలః || 31 ||

582

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే సదాచారనిర్ణయో నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

కల్పస్తేవం పరివ్రజ్య దేహమాత్రావశేషితః |

గ్రామైకరాత్రవిధినా నిరపేక్షశ్చరేన్మహిం || 1 ||

583

బిభృయాద్ యద్యసౌ వాసః కౌపీనాచ్ఛాదనం పరం |

త్యక్తం న దండలింగాదేరన్యత్ కించిదనాపది || 2 ||

584

ఏక ఏవ చరేద్ భిక్షురాత్మారామోఽనపాశ్రయః |

సర్వభూతసుహృచ్ఛాంతో నారాయణపరాయణః || 3 ||

585

పశ్యేదాత్మన్యదో విశ్వం పరే సదసతోఽవ్యయే |

ఆత్మానం చ పరం బ్రహ్మ సర్వత్ర సదసన్మయే || 4 ||

586

సుప్తప్రబోధయోః సంధావాత్మనో గతిమాత్మదృక్ |

పశ్యన్బంధం చ మోక్షం చ మాయామాత్రం న వస్తుతః || 5 ||

587

నాభినందేద్ ధ్రువం మృత్యుమధ్రువం వాస్య జీవితం |

కాలం పరం ప్రతీక్షేత భూతానాం ప్రభవాప్యయం || 6 ||

588

నాసచ్ఛాస్తేషు సజ్జేత నోపజీవేత జీవికాం |

వాదవాదాన్స్త్యజేత్ తర్కాన్పక్షం కం చ న సంశయేత్ || 7 ||

589

- న శిష్యాననుబద్ధీత గ్రంథాన్నైవాభ్యసేద్ బహూన్ |
న వ్యాఖ్యాముపయుంజీత నారంభానారభేత్ క్వచిత్ || 8 || 590
- న యతేరాశ్రమః ప్రాయో ధర్మహేతుర్మహాత్మనః |
శాంతస్య సమచిత్తస్య బిభృయాదుత వా త్యజేత్ || 9 || 591
- అవ్యక్తలింగో వ్యక్తార్థో మనీష్యన్మత్తబాలవత్ |
కవిరూకవదాత్మానం స దృష్ట్వా దర్శయేన్మృణాం || 10 || 592
- అత్రాప్యదాహరంతీమమితిహాసం పురాతనం |
ప్రహ్లాదస్య చ సంవాదం మునేరాజగరస్య చ || 11 || 593
- తం శయానం ధరోపస్థే కావేర్యాం సహ్యసానుని |
రజస్వలైస్తనూదేశైర్నిగూఢామలతేజసం || 12 || 594
- దదర్శ లోకాన్విచరన్ లోకతత్త్వవివిత్సయా |
వృతోఽమాత్యైః కతిపయైః ప్రహ్లాదో భగవత్ప్రియః || 13 || 595
- కర్మణాఽఽకృతిభిర్వాచా లింగైర్వర్ణాశ్రమాదిభిః |
న విదంతి జనా యం వై సోఽసావితి న వేతి చ || 14 || 596
- తం నత్వాభ్యర్చ్య విధివత్ పాదయోః శిరసా స్పృశన్ |
వివిత్సురిదమప్రాక్షీన్మహాభాగవతోఽసురః || 15 || 597
- బిభర్షి కాయం పీవానం సోద్యమో భోగవాన్యథా |
విత్తం చైవోద్యమవతాం భోగో విత్తవతామిహ |
భోగినాం ఖలు దేహోఽయం పీవా భవతి నాన్యథా || 16 || 598
- న తే శయానస్య నిరుద్యమస్య
బ్రహ్మన్ ను హార్థో యత ఏవ భోగః |

అభోగినోఽయం తవ విప్ర దేహః

పీవా యతస్తద్వద నః క్షమం చేత్ || 17 ||

599

కవిః కల్పో నిపుణదృక్ చిత్రప్రియకథః సమః |

లోకస్య కుర్వతః కర్మ శేషే తద్వీక్షితాపి వా || 18 ||

600

నారద ఉవాచ

స ఇత్థం దైత్యపతినా పరిపృష్టో మహామునిః |

స్మయమానస్తమభ్యాహ తద్వాగమృతయంత్రితః || 19 ||

601

బ్రాహ్మణ ఉవాచ

వేదేదమసురశ్రేష్ఠ భవాన్ నన్వార్యసమ్మతః |

ఈహోపరమయోర్పూణాం పదాన్యధ్యాత్మచక్షుషా || 20 ||

602

యస్య నారాయణో దేవో భగవాన్స్తద్గతః సదా |

భక్త్యా కేవలయాజ్ఞానం ధునోతి ధ్వాంతమర్కవత్ || 21 ||

603

అథాపి బ్రూమహే ప్రశ్నాంస్తవ రాజన్యథాశ్రుతం |

సంభావనీయో హి భవానాత్మనః శుద్ధిమిచ్ఛతాం || 22 ||

604

తృష్ణయా భవవాహిన్యా యోగైః కామైరపూరయా |

కర్మాణి కార్యమాణోఽహం నానాయోనిషు యోజితః || 23 ||

605

యదృచ్ఛయా లోకమిమం ప్రాపితః కర్మభిర్భ్రమన్ |

స్వర్గాపవర్గయోర్ద్వారం తిరశ్చాం పునరస్య చ || 24 ||

606

అత్రాపి దంపతీనాం చ సుఖాయాన్యాపనుత్తయే |

కర్మాణి కుర్వతాం దృష్ట్వా నివృత్తోఽస్మి విపర్యయం || 25 ||

607

సుఖమస్యాత్మనో రూపం సర్వేహోపరతిస్తనుః |

మనఃసంస్పర్శజాన్ దృష్ట్వా భోగాన్స్వప్నామి సంవిశన్ || 26 ||

608

- ఇత్యేతదాత్మనః స్వార్థం సంతం విస్మృత్య వై పుమాన్ |
విచిత్రామసతి ద్వైతే ఘోరామాప్నోతి సంసృతిం || 27 || 609
- జలం తదుద్భవైశ్చన్నం హిత్యాజ్ఞో జలకామ్యయా |
మృగతృష్ణాముపాధావేద్ యథాన్యత్రార్థదృక్ స్వతః || 28 || 610
- దేహాదిభిర్దైవతంత్రైరాత్మనః సుఖమీహతః |
దుఃఖాత్యయం చానీశస్య క్రియా మోఘాః కృతాః కృతాః || 29 || 611
- ఆధ్యాత్మికాదిభిర్దుఃఖైరవిముక్తస్య కర్త్తచిత్ |
మర్త్యస్య కృచ్ఛోపనతైరర్థైః కామైః క్రియేత కిం || 30 || 612
- పశ్యామి ధనినాం క్లేశం లుబ్ధానామజితాత్మనాం |
భయాదలబ్ధనిద్రాణాం సర్వతోఽభివిశంకినాం || 31 || 613
- రాజతశ్చైరతః శత్రోః స్వజనాత్పశుపక్షితః |
అర్థిభ్యః కాలతః స్వస్మాన్నిత్యం ప్రాణార్థవద్భయం || 32 || 614
- శోకమోహభయక్రోధరాగక్షైబ్యశ్రమాదయః |
యన్మూలాః స్యుర్నృణాం జహ్యత్ స్పృహం ప్రాణార్థయోర్బుధః || 33 || 615
- మధుకారమహాసర్పౌ లోకేఽస్మిన్నో గురూత్తమౌ |
వైరాగ్యం పరితోషం చ ప్రాప్తా యచ్ఛిక్షయా వయం || 34 || 616
- విరాగః సర్వకామేభ్యః శిక్షితో మే మధువ్రతాత్ |
కృచ్ఛార్థం మధువద్ విత్తం హత్వాప్యన్యో హరేత్పతిం || 35 || 617
- అనీహః పరితుష్టాత్మా యదృచ్ఛోపనతాదహం |
నో చేచ్ఛయే బహ్వాహాని మహాహిరివ సత్త్వవాన్ || 36 || 618
- క్వచిదల్పం క్వచిద్ భూరి భుంజేఽన్నం స్వాద్యస్వాదు వా |
క్వచిద్ భూరిగుణోపేతం గుణహీనముత క్వచిత్ || 37 || 619

శ్రద్ధయోపహృతం క్వాపి కదాచిన్మానవర్జితం |
భుంజే భుక్త్వాథ కస్మింశ్చిద్ దివా నక్తం యదృచ్ఛయా || 38 || 620

క్షౌమం దుకూలమజినం చీరం వల్కలమేవ వా |
వనేఽన్యదపి సంప్రాప్తం దిష్టభుక్ తుష్టధీరహం || 39 || 621

క్వచిచ్ఛయే ధరోపస్థే తృణపర్ణాశ్మభస్మసు |
క్వచిత్ ప్రాసాదపర్యంకే కశిపౌ వా పరేచ్ఛయా || 40 || 622

క్వచిత్ స్నాతోఽనులిప్తాంగః సువాసాః స్రగ్వ్యలంకృతః |
రథేభాశ్చైశ్చరే క్వాపి దిగ్వాసా గ్రహవద్ విభో || 41 || 623

నాహం నిందే న చ స్తౌమి స్వభావవిషమం జనం |
ఏతేషాం శ్రేయ ఆశాసే ఉతైకాత్మ్యం మహాత్మని || 42 || 624

వికల్పం జుహుయాచ్ఛితౌ తాం మనస్యర్థవిభ్రమే |
మనో వైకారికే హుత్వా తన్మాయాయాం జుహోత్యను || 43 || 625

ఆత్మానుభూతౌ తాం మాయాం జుహుయాత్ సత్యదృఙ్మునిః |
తతో నిరీహో విరమేత్ స్వానుభూత్యాఽఽత్మని స్థితః || 44 || 626

స్వాత్మవృత్తం మయేత్థం తే సుగుప్తమపి వర్జితం |
వ్యవేతం లోకశాస్త్రాభ్యాం భవాన్ హి భగవత్పరః || 45 || 627

నారద ఉవాచ
ధర్మం పారమహంస్యం వై మునేః శ్రుత్వాసురేశ్వరః |
పూజయిత్వా తతః ప్రీత ఆమంత్ర్య ప్రయయౌ గృహం || 46 || 628

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే యతిధర్మే
త్రయోదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

గృహస్థ ఏతాం పదవీం విధినా యేన చాంజసా ।

యాతి దేవఋషే బ్రూహి మాదృశో గృహమూఢధీః ॥ 1 ॥

629

నారద ఉవాచ

గృహేష్టవస్థితో రాజన్క్రియాః కుర్వన్సహోచితాః ।

వాసుదేవార్పణం సాక్షాదుపాసీత మహామునీన్ ॥ 2 ॥

630

శృణ్వన్భగవతోఽభీక్షమవతారకథామృతం ।

శ్రద్ధధానో యథాకాలముపశాంతజనావృతః ॥ 3 ॥

631

సత్సంగాచ్ఛనకైః సంగమాత్మజాయాత్మజాదిషు ।

విముచ్యేన్ముచ్యమానేషు స్వయం స్వప్నవదుత్థితః ॥ 4 ॥

632

యావదర్థముపాసీనో దేహే గేహే చ పండితః ।

విరక్తో రక్తవత్ తత్ర నృలోకే నరతాం న్యసేత్ ॥ 5 ॥

633

జ్ఞాతయః పితరౌ పుత్రా భ్రాతరః సుహృదోఽపరే ।

యద్ వదంతి యదిచ్ఛంతి చానుమోదేత నిర్మమః ॥ 6 ॥

634

దివ్యం భౌమం చాంతరీక్షం విత్తమచ్యుతనిర్మితం ।

తత్ సర్వముపభుంజాన ఏతత్ కుర్యాత్ స్వతో బుధః ॥ 7 ॥

635

- యావద్ భియేత జరరం తావత్ స్వత్వం హి దేహినాం |
అధికం యోఽభిమన్యేత స స్తేనో దండమర్హతి || 8 || 636
- మృగోష్ఠ్యఖరమర్కాఖుసరీసృష్ఠగమక్షికాః |
ఆత్మనః పుత్రవత్ పశ్యేత్తైరేషామంతరం కియత్ || 9 || 637
- త్రివర్గం నాతికృచ్ఛ్యేణ భజేత గృహమేధ్యపి |
యథాదేశం యథాకాలం యావద్దైవోపపాదితం || 10 || 638
- ఆశ్వాఘాంతేఽవసాయిభ్యః కామాన్సంవిభజేద్ యథా |
అప్యేకామాత్మనో దారాం నృణాం స్వత్వగ్రహో యతః || 11 || 639
- జహ్యద్ యదర్థే స్వప్రాణాన్తన్యాద్ వా పితరం గురుం |
తస్యాం స్వత్వం స్త్రియాం జహ్యద్ యస్తేన హ్యజితో జితః || 12 || 640
- కృమివిడ్భస్మనిష్ఠాంతం క్వేదం తుచ్ఛం కలేవరం |
క్వ తదీయరతిర్భార్యా క్వాయమాత్మా నభశ్చదిః || 13 || 641
- సిద్ధైర్యజ్ఞావశిష్టార్థైః కల్పయేద్ వృత్తిమాత్మనః |
శేషే స్వత్వం త్యజన్ప్రాజ్ఞః పదవీం మహతామియాత్ || 14 || 642
- దేవాన్పషీన్ నృభూతాని పితౄనాత్మానమన్వహం |
స్వవృత్త్యాగతవితేన యజేత పురుషం పృథక్ || 15 || 643
- యర్హ్యాత్మనోఽధికారాద్యాః సర్వాః స్యుర్యజ్ఞసంపదః |
వైతానికేన విధినా అగ్నిహోత్రాదినా యజేత్ || 16 || 644
- న హ్యగ్నిముఖతోఽయం వై భగవాన్సర్వయజ్ఞభుక్ |
ఇజ్యేత హవిషా రాజన్యథా విప్రముఖే హుతైః || 17 || 645
- తస్మాద్ బ్రాహ్మణదేవేషు మర్త్యాదిషు యథార్హతః |
తైస్తైః కామైర్యజస్వైనం క్షేత్రజ్ఞం బ్రాహ్మణానను || 18 || 646

- కుర్యాదాపరపక్షీయం మాసి ప్రౌష్ఠపదే ద్విజః |
శ్రాద్ధం పిత్రోర్యథావిత్తం తద్భంధూనాం చ విత్తవాన్ || 19 || 647
- అయనే విషువే కుర్యాద్ వ్యతీపాతే దినక్షయే |
చంద్రాదిత్యోపరాగే చ ద్వాదశీశ్రవణేషు చ || 20 || 648
- తృతీయాయాం శుక్లపక్షే నవమ్యామథ కార్తికే |
చతస్రష్టష్టకాసు హేమంతే శిశిరే తథా || 21 || 649
- మాఘే చ సితసప్తమ్యాం మఘూరాకాసమాగమే |
రాకయా చానుమత్యా వా మాసర్క్షాణి యుతాన్యపి || 22 || 650
- ద్వాదశ్యామనురాధా స్యాచ్ఛ్రవణస్తిస్త ఉత్తరాః |
తిస్రష్టేకాదశీ వాఽఽసు జన్మర్క్షశ్రోణయోగయుక్ || 23 || 651
- త ఏతే శ్రేయసః కాలా నృణాం శ్రేయోవివర్ధనాః |
కుర్యాత్ సర్వాత్మనైతేషు శ్రేయోఽమోఘం తదాయుషః || 24 || 652
- ఏషు స్నానం జపో హోమో వ్రతం దేవద్విజార్చనం |
పితృదేవనృభూతేభ్యో యద్ దత్తం తద్ధ్యనశ్వరం || 25 || 653
- సంస్కారకాలో జాయాయా అపత్యస్యాత్మనస్తథా |
ప్రేతసంస్థా మృతాహశ్చ కర్మణ్యభ్యుదయే నృప || 26 || 654
- అథ దేశాన్ప్రవక్ష్యామి ధర్మాదిశ్రేయ ఆవహన్ |
స వై పుణ్యతమో దేశః సత్పాత్రం యత్ర లభ్యతే || 27 || 655
- బింబం భగవతో యత్ర సర్వమేతచ్ఛరాచరం |
యత్ర హ బ్రాహ్మణకులం తపోవిద్యాదయాన్వితం || 28 || 656
- యత్ర యత్ర హరేరర్చా స దేశః శ్రేయసాం పదం |
యత్ర గంగాదయో నద్యః పురాణేషు చ విశ్రుతాః || 29 || 657

- సరాంసి పుష్కరాదీని క్షేత్రాణ్యర్థాశ్రితాన్యత |
కురుక్షేత్రం గయశిరః ప్రయాగః పులహాశ్రమః || 30 || 658
- నైమిషం ఫాల్గునం సేతుః ప్రభాసోఽథ కుశస్థలీ |
వారాణసీ మధుపురీ పంపా బిందుసరస్తథా || 31 || 659
- నారాయణాశ్రమో నందా సీతారామాశ్రమాదయః |
సర్వే కులాచలా రాజన్మహేంద్రమలయాదయః || 32 || 660
- ఏతే పుణ్యతమా దేశా హరేరర్చాశ్రితాశ్చ యే |
ఏతాందేశాన్ నిషేవేత శ్రేయస్కామో హ్యభీక్ష్ణశః |
ధర్మో హ్యత్రేహితః పుంసాం సహస్రాధిఫలోదయః || 33 || 661
- పాత్రం త్వత్ర నిరుక్తం వై కవిభిః పాత్రవిత్తమైః |
హరిరేవైక ఉర్విశ యన్మయం వై చరాచరం || 34 || 662
- దేవర్ష్యర్హతు వై సత్సు తత్ర బ్రహ్మాత్మజాదిషు |
రాజన్యదగ్రపూజాయాం మతః పాత్రతయాచ్యుతః || 35 || 663
- జీవరాశిభిరాకీర్ణ ఆండకోశాంఘ్రిపో మహాన్ |
తన్మూలత్వాదచ్యుతేజ్యా సర్వజీవాత్మతర్పణం || 36 || 664
- పురాణ్యనేన సృష్టాని నృతిర్యగృషిదేవతాః |
శేతే జీవేన రూపేణ పురేషు పురుషో హ్యసౌ || 37 || 665
- తేష్వేషు భగవాన్ రాజంస్తారతమ్యేన వర్తతే |
తస్మాత్ పాత్రం హి పురుషో యావానాత్మా యథేయతే || 38 || 666
- దృష్ట్వా తేషాం మిథో నృణామవజ్ఞానాత్మతాం నృప |
త్రేతాదిషు హరేరర్చా క్రియామై కవిభిః కృతా || 39 || 667

తతోఽర్చాయాం హరిం కేచిత్ సంశ్రద్ధాయ సపర్యయా |

ఉపాసత ఉపాస్తాపి నార్థదా పురుషద్విషాం || 40 ||

668

పురుషేష్వపి రాజేంద్ర సుపాత్రం బ్రాహ్మణం విదుః |

తపసా విద్యయా తుష్ట్యా ధత్తే వేదం హరేస్తనుం || 41 ||

669

నన్వస్య బ్రాహ్మణా రాజన్మృష్టస్య జగదాత్మనః |

పునంతః పాదరజసా త్రిలోకీం దైవతం మహత్ || 42 ||

670

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

సప్తమస్కంధే సదాచారనిర్ణయో నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

కర్మనిష్ఠా ద్విజాః కేచిత్ తపోనిష్ఠా నృపాపరే ।

స్వాధ్యాయేఽన్యే ప్రవచనే యే కేచిజ్ఞానయోగయోః ॥ 1 ॥

671

జ్ఞాననిష్ఠాయ దేయాని కవ్యాన్యానంత్యమిచ్ఛతా ।

దైవే చ తదభావే స్యాదితరేభ్యో యథార్హతః ॥ 2 ॥

672

ద్వౌ దైవే పితృకార్యే త్రీనేకైకముభయత్ర వా ।

భోజయేత్ సుసమృద్ధోఽపి శ్రాద్ధే కుర్యాన్న విస్తరం ॥ 3 ॥

673

దేశకాలోచితశ్రద్ధాద్రవ్యపాత్రార్హణాని చ ।

సమ్యక్ భవంతి నైతాని విస్తరాత్ స్వజనార్హణాత్ ॥ 4 ॥

674

దేశే కాలే చ సంప్రాప్తే మున్యన్నం హరిదైవతం ।

శ్రద్ధయా విధివత్ పాత్రే న్యస్తం కామధుగక్షయం ॥ 5 ॥

675

దేవర్షిపితృభూతేభ్య ఆత్మనే స్వజనాయ చ ।

అన్నం సంవిభజన్పశ్యేత్ సర్వం తత్ పురుషాత్మకం ॥ 6 ॥

676

న దద్యాదామిషం శ్రాద్ధే న చాద్యాద్ ధర్మతత్త్వవిత్ ।

మున్యన్నైః స్యాత్పరా ప్రీతిర్యథా న పశుహింసయా ॥ 7 ॥

677

- నైతాదృశః పరో ధర్మో నృణాం సద్ధర్మమిచ్ఛతాం |
న్యాసో దండస్య భూతేషు మనోవాక్కాయజస్య యః || 8 || 678
- ఏకే కర్మమయాన్యజ్ఞాన్ జ్ఞానినో యజ్ఞవిత్తమాః |
ఆత్మసంయమనేఽనీహ జాహ్వాతి జ్ఞానదీపితే || 9 || 679
- ధ్రువ్యయజ్ఞై ర్యక్ష్యమాణం దృష్త్వా భూతాని బిభ్యతి |
ఏష మాకరుణో హన్యాదతజ్ఞో హ్యసుత్పత్ ధ్రువం || 10 || 680
- తస్మాద్ దైవోపపన్నేన మున్యన్నేనాపి ధర్మవిత్ |
సంతుష్టోఽహరహః కుర్యాన్నిత్యనైమిత్తికీః క్రియాః || 11 || 681
- విధర్మః పరధర్మశ్చ ఆభాస ఉపమా ఛలః |
అధర్మశాఖాః పంచేమా ధర్మజ్ఞోఽధర్మవత్ త్యజేత్ || 12 || 682
- ధర్మబాధో విధర్మః స్యాత్ పరధర్మోఽన్యచోదితః |
ఉపధర్మస్తు పాఖండో దంభో వా శబ్దభిచ్ఛలః || 13 || 683
- యస్త్విచ్ఛయా కృతః పుంభిరాభాసో హ్యశ్రమాత్పృథక్ |
స్వభావవిహితో ధర్మః కస్య నేష్టః ప్రశాంతయే || 14 || 684
- ధర్మార్థమపి నేహేత యాత్రార్థం వాధనో ధనం |
అనీహానీహమానస్య మహాహేరివ వృత్తిదా || 15 || 685
- సంతుష్టస్య నిరీహస్య స్వాత్మారామస్య యత్ సుఖం |
కుతస్తత్ కామలోభేన ధావతోఽర్థేహయా దిశః || 16 || 686
- సదా సంతుష్టమనసః సర్వాః సుఖమయా దిశః |
శర్కరాకంటకాదిభ్యో యథోపానత్పదః శివం || 17 || 687
- సంతుష్టః కేన వా రాజన్న వర్తేతాపి వారిణా |
ఔపన్ధ్యజైహ్వయాకార్పణ్యాద్ గృహపాలాయతే జనః || 18 || 688

- అసంతుష్టస్య విప్రస్య తేజో విద్యా తపో యశః |
 స్రవంతీంద్రియలౌల్యేన జ్ఞానం చైవావకీర్యతే || 19 || 689
- కామస్యాంతం చ క్షుత్ప్రడ్భ్యాం క్రోధస్యైతత్ఫలోదయాత్ |
 జనో యాతి న లోభస్య జిత్వా భుక్త్వా దిశో భువః || 20 || 690
- పండితా బహవో రాజన్బహుజ్ఞాః సంశయచ్ఛిదః |
 సదసస్పతయోఽప్యేకే అసంతోషాత్ పతంత్యధః || 21 || 691
- అసంకల్పాజ్జయేత్ కామం క్రోధం కామవివర్జనాత్ |
 అర్థానర్థేక్షయా లోభం భయం తత్త్వావమర్శనాత్ || 22 || 692
- ఆన్వీక్షిక్యా శోకమోహౌ దంభం మహదుపాసయా |
 యోగాంతరాయాన్ మౌనేన హింసాం కాయాద్యనీహయా || 23 || 693
- కృపయా భూతజం దుఃఖం దైవం జహ్యత్ సమాధినా |
 ఆత్మజం యోగవీర్యేణ నిద్రాం సత్త్వనిషేవయా || 24 || 694
- రజస్తమశ్చ సత్త్వేన సత్త్వం చోపశమేన చ |
 ఏతత్ సర్వం గురౌ భక్త్యా పురుషో హ్యంజసా జయేత్ || 25 || 695
- యస్య సాక్షాద్ భగవతి జ్ఞానదీపప్రదే గురౌ |
 మర్త్యాసద్ధీః శ్రుతం తస్య సర్వం కుంజరశౌచవత్ || 26 || 696
- ఏష వై భగవాన్సాక్షాత్ ప్రధానపురుషేశ్వరః |
 యోగేశ్వరైర్విమృగ్యాంఘ్రిర్లోకో యం మన్యతే నరం || 27 || 697
- షడ్వర్గసంయమైకాంతాః సర్వా నియమచోదనాః |
 తదంతా యది నో యోగానావహేయుః శ్రమావహాః || 28 || 698
- యథా వార్తాదయో హ్యర్థా యోగస్యార్థం న బిభ్రతి |
 అనర్థాయ భవేయుస్తే పూర్తమిష్టం తథాసతః || 29 || 699

- యశ్చిత్తవిజయే యత్తః స్యాన్నిఃసంగోఽపరిగ్రహః |
ఏకో వివిక్తశరణో భిక్షుర్భిక్షామితాశనః || 30 || 700
- దేశే శుచౌ సమే రాజన్సంస్థాప్యాసనమాత్మనః |
స్థిరం సమం సుఖం తస్మిన్నాసీతర్జ్వంగ ఓమితి || 31 || 701
- ప్రాణాపానౌ సన్నిరుధ్యాత్ పూరకుంభకరేచకైః |
యావన్మనస్త్యజేత్ కామాన్ స్వనాసాగ్రనిరీక్షణః || 32 || 702
- యతో యతో నిఃసరతి మనః కామహతం భ్రమత్ |
తతస్తత ఉపాహృత్య హృది రుంధ్యాచ్ఛనైర్బుధః || 33 || 703
- ఏవమభ్యస్యతశ్చిత్తం కాలేనాల్పీయసా యతేః |
అనిశం తస్య నిర్వాణం యాత్యనింధనవహ్నివత్ || 34 || 704
- కామాదిభిరనావిధ్ధం ప్రశాంతాఖిలవృత్తి యత్ |
చిత్తం బ్రహ్మసుఖస్పృష్టం నైవోత్తిష్ఠేత కర్హిచిత్ || 35 || 705
- యః ప్రవ్రజ్య గృహాత్ పూర్వం త్రివర్గావపనాత్ పునః |
యది సేవేత తాన్భిక్షుః స వై వాంతాశ్యపత్రపః || 36 || 706
- యైః స్వదేహః స్మృతో నాత్మా మర్త్యో విట్కృమిభస్మసాత్ |
త ఏనమాత్మసాత్కృత్వా శ్లాఘయంతి హ్యసత్తమాః || 37 || 707
- గృహస్థస్య క్రియాత్యాగో వ్రతత్యాగో వటోరపి |
తపస్వినో గ్రామసేవా భిక్షోరింద్రియలోలతా || 38 || 708
- ఆశ్రమాపసదా హ్యేతే ఖల్వాశ్రమవిడంబకాః |
దేవమాయావిమూఢాంస్తానుపేక్షేతానుకంపయా || 39 || 709
- ఆత్మానం చేద్ విజానీయాత్ పరం జ్ఞానధుతాశయః |
కిమిచ్ఛన్కస్య వా హేతోర్దేహం పుష్టాతి లంపటః || 40 || 710

ఆహుః శరీరం రథమింద్రియాణి

హయానభీషూన్ మన ఇంద్రియేశం ।

వర్తాని మాత్రా ధిషణాం చ సూతం

సత్త్వం బృహద్ బంధురమీశసృష్టం ॥ 41 ॥

711

అక్షం దశప్రాణమధర్మధర్మౌ

చక్రేఽభిమానం రథినం చ జీవం ।

ధన్వర్తి తస్య ప్రణవం పఠంతి

శరం తు జీవం పరమేవ లక్ష్యం ॥ 42 ॥

712

రాగో ద్వేషశ్చ లోభశ్చ శోకమోహౌ భయం మదః ।

మానోఽవమానోఽసూయా చ మాయా హింసా చ మత్సరః ॥ 43 ॥

713

రజః ప్రమాదః క్షున్నిద్రా శత్రవస్త్యేవమాదయః ।

రజస్తమఃప్రకృతయః సత్త్వప్రకృతయః క్వచిత్ ॥ 44 ॥

714

యావన్నృకాయరథమాత్మవశోపకల్పం

ధత్తే గరిష్ఠచరణార్చనయా నిశాతం ।

జ్ఞానాసిమచ్యుతబలో దధదస్తశత్రుః

స్వారాజ్యతుష్ట ఉపశాంత ఇదం విజహ్యత్ ॥ 45 ॥

715

నో చేత్ ప్రమత్తమసదింద్రియవాజిసూతా

నీత్వోత్పథం విషయదస్యుషు నిక్షిపంతి ।

తే దస్యవః సహయసూతమముం తమోఽంధే

సంసారకూప ఉరుమృత్యుభయే క్షిపంతి ॥ 46 ॥

716

ప్రవృత్తం చ నివృత్తం చ ద్వివిధం కర్మ వైదికం ।

ఆవర్తేత ప్రవృత్తేన నివృత్తేనాశ్నుతేఽమృతం ॥ 47 ॥

717

- హింసం ద్రవ్యమయం కామ్యమగ్నిహోత్రాద్యశాంతిదం |
దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ చాతుర్మాస్యం పశుః సుతః || 48 || 718
- ఏతదిష్టం ప్రవృత్తాఖ్యం హుతం ప్రహుతమేవ చ |
పూర్ణం సురాలయారామకూపాజీవ్యాదిలక్షణం || 49 || 719
- ద్రవ్యసూక్ష్మవిపాకశ్చ ధూమో రాత్రిరపక్షయః |
అయనం దక్షిణం సోమో దర్శ ఓషధివీరుధః || 50 || 720
- అన్నం రేత ఇతి క్షేత్ర పితృయానం పునర్భవః |
ఏకైకశ్యేనానుపూర్వం భూత్వా భూత్వేహ జాయతే || 51 || 721
- నిషేకాదిశ్మశానాంతైః సంస్కారైః సంస్కృతో ద్విజః |
ఇంద్రియేషు క్రియాంజ్ఞాన్ జ్ఞానదీపేషు జుహ్వతి || 52 || 722
- ఇంద్రియాణి మనస్యూర్మౌ వాచి వైకారికం మనః |
వాచం వర్ణసమామ్నాయే తమోంకారే స్వరే న్యసేత్ |
ఓంకారం బిందౌ నాదే తం తం తు ప్రాణే మహత్యముం || 53 || 723
- అగ్నిః సూర్యో దివా ప్రాహ్ణః శుక్లో రాకోత్తరం స్వరాట్ |
విశ్వశ్చ తైజసః ప్రాజ్ఞస్తుర్య ఆత్మా సమన్వయాత్ || 54 || 724
- దేవయానమిదం ప్రాహుర్భూత్వా భూత్వానుపూర్వశః |
ఆత్మయాజ్యపశాంతాత్మా హ్యత్మస్థో న నివర్తతే || 55 || 725
- య ఏతే పితృదేవానామయనే వేదనిర్మితే |
శాస్త్రేణ చక్షుషా వేద జనస్థోఽపి న ముహ్యతి || 56 || 726
- ఆదావంతే జనానాం సద్ బహిరంతః పరావరం |
జ్ఞానం జ్ఞేయం వచో వాచ్యం తమో జ్యోతిస్త్యయం స్వయం || 57 || 727

- ఆబాధితోఽపి హ్యభాసో యథా వస్తుతయా స్మృతః |
దుర్బటత్వాదైంద్రియకం తద్వదర్థవికల్పితం || 58 || 728
- క్షిత్యాదీనామిహార్థానాం ఛాయా న కతమాపి హి |
న సంఘాతో వికారోఽపి న పృథజ్జాన్వితో మృషా || 59 || 729
- ధాతవోఽవయవిత్యాచ్చ తన్మాత్రావయవైర్వినా |
న స్వర్త్వసత్యవయవిన్యసన్నవయవోఽంతతః || 60 || 730
- స్యాత్ సాదృశ్యభ్రమస్తావద్ వికల్పే సతి వస్తునః |
జాగ్రత్స్వాపౌ యథా స్వప్నే తథా విధినిషేధతా || 61 || 731
- భావాద్వైతం క్రియాద్వైతం ద్రవ్యాద్వైతం తథాఽఽత్మనః |
వర్తయన్స్వానుభూత్యేహ త్రీన్స్వప్నాంధునుతే మునిః || 62 || 732
- కార్యకారణవస్త్వైక్యమర్శనం పటతంతువత్ |
అవస్తుత్వాద్ వికల్పస్య భావాద్వైతం తదుచ్యతే || 63 || 733
- యద్ బ్రహ్మణి పరే సాక్షాత్ సర్వకర్మసమర్పణం |
మనోవాక్తనుభిః పార్థ క్రియాద్వైతం తదుచ్యతే || 64 || 734
- ఆత్మజాయాసుతాదీనామన్యేషాం సర్వదేహినాం |
యత్ స్వార్థకామయోరైక్యం ద్రవ్యాద్వైతం తదుచ్యతే || 65 || 735
- యద్ యస్య వానిషిద్ధం స్యాద్ యేన యత్ర యతో నృప |
స తేనేహేత కార్యాణి నరో నాన్వైరనాపది || 66 || 736
- ఏతైరన్వైశ్చ వేదోక్తైర్వర్తమానః స్వకర్మభిః |
గృహేఽప్యస్య గతిం యాయాద్ రాజంస్తద్భక్తిభాజ్నురః || 67 || 737
- యథా హి యూయం నృపదేవ దుస్త్వజా -
దాపద్గణాదుత్తరతాత్మనః ప్రభోః |

యత్పాదపంకేరుహసేవయా భవా -

నహర్ద్వీన్నిర్జితదిగ్గజః క్రతూన్ || 68 ||

738

అహం పురాభవం కశ్చిద్ గంధర్వ ఉపబర్హణః |

నామ్నాతీతే మహాకల్పే గంధర్వాణాం సుసమ్మతః || 69 ||

739

రూపవేశలమాధుర్యసాగంధ్యప్రియదర్శనః |

స్త్రీణాం ప్రియతమో నిత్యం మత్తస్తు పురులంపటః || 70 ||

740

ఏకదా దేవసత్రే తు గంధర్వాప్సరసాం గణాః |

ఉపహూతా విశ్వసృగ్భిర్హరిగాఢోపగాయనే || 71 ||

741

అహం చ గాయంస్తద్విద్వాన్ స్త్రీభిః పరివృతో గతః |

జ్ఞాత్వా విశ్వసృజస్తన్మే హేలనం శేషురోజసా |

యాహి త్వం శూద్రతామాశు నష్టశ్రీః కృతహేలనః || 72 ||

742

తావద్దాస్యామహం జజ్ఞే తత్రాపి బ్రహ్మవాదినాం |

శుశ్రూషయానుషంగేణ ప్రాప్తోఽహం బ్రహ్మపుత్రతాం || 73 ||

743

ధర్మస్తే గృహమేధీయో వర్జితః పాపనాశనః |

గృహస్థో యేన పదవీమంజసా న్యాసినామియాత్ || 74 ||

744

యూయం నృలోకే బత భూరిభాగా

లోకం పునానా మునయోఽభియంతి |

యేషాం గృహానావసతీతి సాక్షా -

ధూఢం పరం బ్రహ్మ మనుష్యలింగం || 75 ||

745

స వా అయం బ్రహ్మ మహద్విమృగ్యం

కైవల్యనిర్వాణసుఖానుభూతిః |

ప్రియః సుహృద్ వః ఖలు మాతులేయ

ఆత్మార్హణీయో విధిక్యద్ గురుశ్చ || 76 ||

746

న యస్య సాక్షాద్భవపద్మజాదిభీ

రూపం ధియా వస్తుతయోపవర్ణితం ।

మౌనేన భక్త్యోపశమేన పూజితః

ప్రసీదతామేష స సాత్వతాం పతిః ॥ 77 ॥

747

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి దేవర్షిణా ప్రోక్తం నిశమ్య భరతర్షభః ।

పూజయామాస సుప్రీతః కృష్ణం చ ప్రేమవిహ్వలః ॥ 78 ॥

748

కృష్ణపార్థావుపామంత్ర్య పూజితః ప్రయయౌ మునిః ।

శ్రుత్వా కృష్ణం పరం బ్రహ్మ పార్థః పరమవిస్మితః ॥ 79 ॥

749

ఇతి దాక్షాయణీనాం తే పృథగ్వంశాః ప్రకీర్తితాః ।

దేవాసురమనుష్యాద్యా లోకా యత్ర చరాచరాః ॥ 80 ॥

750

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం

పారమహంస్యాం సంహితాయాం సప్తమస్కంధే ప్రహ్లాదానుచరితే

యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే సదాచారనిర్ణయో నామ పంచదశోఽధ్యాయః ॥